

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 Ptes. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 Ptes. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.239 - Dissabte, 19 d'agost de 1922

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

PREGUEU PER L'ÀNIMA del mestre

En Felip Pedrell i Sabaté

que ha finat en la pau del Senyor a l'edat de 81 anys
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

L'Ajuntament de la ciutat, la Mancomunitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i Patronat de la Biblioteca de Catalunya, els seus germans Josep i Clara, la seva neboda i la seva afillada Elvira Alonso fan saber la mort d'aquest patriarca de la Música Catalana, restaurador de la polifonia sagrada, i demanen l'assistència a l'enterrament, que serà demà, diumenge, dia 20, a les onze del matí

Casa mortuòria, Granvia Diagonal, número 452

EPILEPSIA

O ACCIDENTS NERVIOSOS
us curen radicalment, per molt antic i rebel·l
que arribi a ser el sofriment, prenent l'acreditat
Xarop antièpilèptic URGELL
(Fórmula del doctor Bayés)

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

ELS TAN ANOMENATS CARAMELS I BOMBONS MARCA "SOL" REGISTRADA

Es venen a les principals confiteries i colmados de Barcelona, Madrid a provincies. - J. BERNABÉ, BARCELONA. Proveïdor de la Reial Casa.

G. ALOMAR ha traslladat el seu despatx de Vies
urinàries, ARIAU, 5, principal,
de 11 a 1 i de 3 a 5. Festius: de 10 a 12. Econòmica: UNIO, 20, de 7 a 9.

Banc de Barcelona

Aquest Banc, a la seva Casa Central i a la Sucursal número 1, continua realitzant les operacions de compra i venda de Valors, Renovacions, Conversions, Canvis, Agregació de fulles de cupons, Subscripcions, Cobrament i Negociació de cupons i Revisió de llistes d'amortitzacions.

Admet en dipòsit tota classe de valors

LA DIABETES

es cura radicalment amb el

Vi Uranat PESQUI

que elimina el sucre a raó
d'un gram per dia, fortifica,
calma la set, evita i cura

Les complicacions diabètiques

De venda en les bones
farmàcies i drogueries

LOCAL

per a indústria, logaria, d'una superfície de mil metres quadrats com a mínim, i en lloc ben cèntric. Dirigir ofertes amb detalls i preus a P. A. núm. 67

LA VEU DE CATALUNYA

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 18
d'agost de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:

764'6, 764'8, 764'0.

Termòmetre sec: 25'0, 27'4, 28'0.

Termòmetre humit: 21'5, 22'6, 22'7.

Humitat (centèsimes de saturació):

71, 64, 74.

Direcció del vent: E., SSE, S.

Velocitat del vent en metres per segon:

1, 3, 4.

Estat del cel: Quasi serè. Quasi serè.

Serè.

Classe de núvols: C St. K, Fr K.

Temperatures extremes a l'ombra:

màxima, 25'3; mínima, 21'4; mínima prop del sol: 2.

Oscil·lació termomètrica: 6'9.

Temperatura mitja: 24'8.

Precipitació aigua, des de les set

del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període
de 95 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé

Vanos Cardús Portafer-
rissa, 10

Vaixelles PORCELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Amb l'objecte que els seus socis no
hagin de mancar a llurs deures de
solidaritat obrera, el Centre Autono-
mista de Dependents del Comerç i de
la Indústria ha acceptat l'ofertament
que se li ha fet per diversos fadrins
barbers, i aquests prestaran, avui,
llurs serveis al local de Centre, de
dos quarts de dues a les quatre de la
tarda, i de set a onze de la nit. Du-
rant els altres dies que duri la vaga
del dit ofici, ja serà anunciat al nu-
teix local del Centre.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Banyeres, Waters, Lavabos, etc
S. Verdguer. Ronda Universitat, 9.

Jugant al terrat amb un cubell d'ai-
gua, la nena de dos anys, Carme Cas-
tells Salas, habitant al carrer de l'A-
bella, va ficar el cap dins, i com si-
gui que presentava símptomes d'as-
fixia, fou portada al dispensari, on
fou auxiliada.

JABONES ROCAMORA

"EL LEÓN"

"LA PAJARITA"

PARA TODOS LOS USOS

JOIES VILANOVA Unió, 6

Al mercat de la Boqueria va haver-
hi ahir un regular escàndol entre
dues dones perquè Adelaida Bea Díaz,
de 44 anys, acusava a Angela Turilla
Sans, de 42, d'haver-li robat deu pes-
setes de la butxaca.

Totes dues foren portades a la de-
legació de policia.

Bateries de cuina completes. Di-
ferents composicions en
alumini pur garantit. Preus baratíssims.
Llorens Germans, Rambla Flors, 30.

DEPILATORI BELLESA treu d'arrel
el pel moixí pel de la cara i braços.
Resultats pràctics. Venda en perfums.

Al carrer de Massanet es van baral-
lar Dolores Solé i Solé, de 32 anys,
i Pere Caballé Miró, de 53, produint
tal escàndol i pronunciant paraules
tan gruixudes, que hagueren d'inter-
venir-hi els guardies, els quals els de-
nunciaren a la delegació de policia.

-La fàbrica Siberia, de Vich, elabora
una classe extra de **LLONGANISSA**
que, per haver-ne contractat una im-
portant partida, la ofereix a 5 ptes. els
400 grams (12'50 ptes. quilo) la

Casa Vicens Ferrer i C.

Plaça de Catalunya, 12, Barcelona

Per intentar pujar a un tramvia de
la línia 29, a la plaça d'Urquiza, na-
Linus Centeno Romeu, de 32 anys, es
va produir confusions al nas i al
braç esquerre a conseqüència d'haver
topat amb un pal.

-La Garza Cafè pur, exquisit.
El venen els colmados

Tot descarregant caixes de peix a
l'estació del Nord, el mossò Alfred
Satorra Bonamos, de 35 anys, es va
produir confusions i erosions al braç
dret, de les quals fou curat a la casa
de socors.

La nena Francisca Hernández Gi-
meno, de vuit anys, estava fent fes-
tes a un gat que té la propietària
de la botiga del núm. 122, del carrer
de Sant Pau, i no essent del seu gust,

li va donar algunes esgarapades a la
cama dreta, de les quals fou curada
al dispensari.

Demà sortiran cap a Vidreres el
president de la Junta de Salut «L'A-
llança», juntament amb dos companys
de la Junta de Govern per a assistir
a un acte de propaganda mutualista,
organitzat per la Germandat de So-
cursos Mutus de Santa Maria, de l'es-
mentada població.

-USEU Sabó LA TOJA

EL MILLOR SABÓ DEL MÓN

CRISTALLERIA

PORCELLANA

METALL MAJOLICA

BLANC PISA

ORFEBRERIA

GANIVETERIA COBERTS

FANTASIES EN ARTICLES

D'UTILITAT I ADORNO

PROPIES PER A

REGAL BARS

RESTAURANTS

COMUNITATS, ETC.

Assortiments complets moderns

Per a demà, el Pomell de Joventut
«Flors Barcelonines», celebrarà la vi-
sita mensual de reglament correspo-
nent a l'actual mes, essent el lloc es-
colt el Museu d'Art Decoratiu i Ar-
queològic situat a la plaça d'Armes
del Parc.

Es reunirà a dos quarts d'onze, a
l'entrada del Parc, davant del monu-
ment d'En Rius i Taulet, quedant in-
vitats tots els Pomells.

Als Jocs Florals de Gràcia ha estat
guanyador del premi del bisbe el jove
advocat En Ramon Roigé Calzada, del
Prat de Llobregat.

El Pomell de Joventut de Nostra
Dona de la Mercè farà demà, una
visita col·lectiva a la Casa de Caritat.
Queden convidats tots els Pomells que
vulguin assistir-hi. Lloc de reunió, a
les deu en punt, a la plaça del Bon
succés, davant la caserna.

Es preferible comprar els mobles
de mèdula directament al fabricant.
Passeig de Gràcia, 115.

Accidents del treball.
Treballant en el garatge del carrer
d'Aragó, 134, el mecànic Francesc Gar-
cia Ibañez, de 27 anys, es va fractu-
rar el radi del tercer superior.

L'aprenent fuster Joan Tena Es-
cribà, de 5 anys, es causà una ferida
a la munyeca esquerra treballant al
taller de la Creu Coberta, 46 i 48.

Anit passada fou portat al dispen-
sari d'Hostafrancs Genís Bonor Mu-
ñoz, de 46 anys, casat, manobra, ha-
bitant al carrer de la Cera, 20, el qual
presentava hemorràgia cerebral, mor-
int als pocs moments.

Personat el jutjat, ordenà el trasllat
del cadàver a l'Hospital Clínic.

—Mallorca: Representant s'ofereix.
Escriure a LA VEU, número 1853

Al carrer de Pere IV anava mun-
tat a l'estrep d'un tramvia Martí Valls,
de 14 anys, i en caure es va produir
confusions, de les quals fou curat al
dispensari de Sant Martí.

A la Rambla de les Flors intentà
pujar al tramvia, corrent, Reis Calvo
Guzmán, de 23 anys, caient a terra i
produint-se magoiament general.

Fou auxiliat a la casa de socors del
carrer de Barba.

Els veïns de la barriada de Sant
Genís dels Agudells, gràcies al zel de
mossen Taló, pvr., han aconseguit
del tinent d'alcalde i de la Companyia
Barcelonesa d'Electricitat millores
apreciables en l'aferrnat i la il·lumi-
nació del camí que de la Carretera
d'Horta condueix a l'antiga església
parroquial.

INGRESSOS de la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya

LÍNIES	Quilòmetres en explotació	Ingressos dels dies 21 al 31 de juliol de			Ingressos des de 1.er de gener al 31 de juliol de		
		1922	1921	Diferència	1922	1921	Diferència
Madrid a Irún i els seus ramals.	909	3.370.799'60	3.560.111'81	- 189.312'21	60.659.837'03	61.103.247'81	- 443.410'78
Alar a Santander.	139	220.829'53	247.365'84	- 26.536'31	4.255.798'94	4.312.853'20	- 57.054'26
Saragossa a Pamplona i Barcelona	773	1.282.034'16	1.379.408'67	- 97.374'51	28.073.498'18	26.177.073'50	+ 1.896.424'68
Tudela a Bilbao.	249	541.991'73	576.524'01	- 34.532'28	11.285.505'11	10.239.562'53	+ 1.045.942'58
Almansa a València i Tarragona.	524	1.427.419'12	1.230.234'33	+ 197.184'79	28.233.944'71	26.034.695'33	+ 2.199.249'38
Astúries, Galícia i León.	741	1.135.019'82	1.457.018'55	- 321.998'73	24.039.527'88	24.778.357'63	- 738.829'75
Villabona a Avilés.	21	35.110'55	64.180'53	- 29.069'98	763.116'71	907.605'93	- 144.489'22
Ciàno a Soto de Rey.	22	20.821'02	38.855'73	- 18.034'71	465.296'08	665.747'19	- 200.451'11
Lleida a Reus i Tarragona.	103	113.332'81	109.548'14	+ 3.784'67	2.661.472'31	2.261.808'43	+ 399.663'88
Sant Joan de les Abadesses.	112	200.571'21	195.174'15	+ 5.397'06	3.414.863'63	3.107.259'65	+ 307.603'98
València a Utiel.	98	58.552'63	50.280'61	+ 8.272'02	841.665'65	826.755'51	+ 14.910'14
Tota la xarxa.	3.651	8.406.482'18	8.909.682'37	- 503.200'19	164.694.526'23	160.514.967'71	+ 4.179.558'52

Barcelona, 17 d'agost de 1922. — El secretari del Comitè, Alfred Fuster

El dia 25 del corrent acaba el termini per a sol·licitar la inscripció als concursos de Taquígrafia i Mecanografia que tindran lloc en aquesta ciutat amb ocasió del Congrés Hispano-Americà-Filipí d'Estenografia. Les velocitats dels concursos de Taquígrafia oscil·laran entre 70 i 140 paraules per minut, podent pendre-hi part tots els que es trobin amb aptitud, sense distinció de mètodes ni sistemes.

Joiaria, Argenteria i Relotgeria La Isla de Cuba

Gran varietat de joies d'estil modern i a tots preus. — Objectes per a present. Relotges de marca garantida. Preu fix.

Anit passada fou assistida a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere una dona casada de 29 anys, que presentava masegada de gos a la regió posterior de la cama esquerra, pronostic reservat, la qual lesió li fou inferida a Montgat pel gos d'una artista que hi havia en una barraca de la platja.

Del fet se n'ha donat compte al jutjat de guàrdia.

Afir denuncia un jornalier que viu en una barraca del carrer de Mallorca, que trobant-se a la plaça de Catalunya se li atansà un desconegut que, en saber que es trobava sense treball, li feu proposicions per a donar-li una col·locació; però, com que li digué que l'indole de la col·locació requeria que anés ben vestit, marxaren tots dos a la seva barraca, recollint dos vestits i dues mudades.

Tornaren, després, i en arribar al carrer de Ponent li digué el protector desconegut que anés a cercar un carretó al carrer de Ramalleres; però, com que no li fou prestat, tornà al lloc on deixà aquell subjecte i es trobà que ja havia desaparegut.

De tornada del seu viatge, s'ha posseccionat novament dels seus càrrecs el vice-secretari i cap de Secretaria d'aquesta Cambra Oficial de la Propietat Urbana, don Carles Cardells Carrera.

Per al dimarts, a les cinc de la tarda, s'ha convocat la Junta extraordinària de la Premsa de Barcelona, junta en la qual figuren tots els directors dels diaris locals.

El president, don Eugeni d'Ors, ha tornat aquest matí de Santander i Sant Sebastià, havent estat elegit en l'Assemblea celebrada en la primera d'aquestes capitals vice-president de la Federació de la Premsa d'Espanya.

Vaixelles econòmiques per a torre en els establiments de Lluís INGLADA de la Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5.

Vida religiosa

Avui, Sants Magí, ermità; Lluís, bisbe, i Santa Tecla, màrtir. — Demà, Sants Bernat, abat i fundador; Porfiri, Samuel profeta.

Quaranta hores: Demà, a l'església de Religioses Missioneres Eucarístiques de Maria Immaculada (carrer de València, passatge). Hores d'exposició: De dos quarts de sis del matí a les sis de la tarda.

La missa de demà: dominica 11 després de Pentecostès, color morat.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marcús.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel. — Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 153 (Gràcia). — Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

— Parròquia de Santa Maria del Pi. — Demà, diumenge, la primera missa serà a les quatre, i la segona a les

sis, i les altres cada mitja hora, fins a dos quarts d'una inclusiu. A les set, missa parroquial i explicació del Sant Evangeli del dia pel reverend econom. A les nou, rés de Prima i Tercia, Ofici conventual i Sexta i Nona. A dos quarts de dotze, missa i lectura doctrinal. A les tres de la tarda, ensenyament del Catecisme. A dos quarts de set, funció de l'Octavari en honor de Maria Santíssima, amb Rosari cantat, exercicis propis del dia, sermó pel reverend P. Pijoan, S. J., cant dels Goigs i de la Salve Regina per tot el poble.

El dilluns, la funció de l'Octavari començarà a tres quarts de set del vespre.

El dimarts, darrer dia de l'Octavari, a dos quarts de set del vespre, funció el darrer dia, amb Rosari cantat exercicis propis del dia, sermó per l'esmentat pare predicador, processó, que recorrerà les places de l'església, portant-se la imatge de tan Santa i bondadosa Mare, per a acompanyar-la en tan solemne acte.

El dimecres, a les nou, la Reverenda Comunitat cantarà solemne aniversari i absolts general, en sufragi dels confreres difunts i es demana

en particular l'assistència de tots els socis de la Pia Unió.

— Parròquia de Sant Agustí. — Es diran misses demà, diumenge, com de costum. A les vuit, Missa de Comunió general de l'Apostolat de l'Oració. A les deu, missa cantada. A les dotze, missa i punt doctrinal. Tarda, a les sis, Rosari i visites al Santíssim i a la Verge.

— Santuari de la Verge del Carme (PP. Carmelites, Gran Via Diagonal, xamfrà Llària. — Des del diumenge, dia 20, inclòs, queda suprimida la celebració de la una, fins el tercer diumenge de setembre.

— Església de Sant Joaquim, dels PP. Mínims (Guinardó). — Demà, diumenge, se celebrarà a aquesta església la festa de Sant Joaquim. Al matí, a les set, missa de Comunió. A les nou, missa solemne. A dos quarts de cinc de la tarda, Rosari, exercicis dedicats a Sant Joaquim, sermó pel reverend Francesc de P. Torres, prevere, benedictió eucarística i besamans de la sagrada Relíquia.

— Evangeli de la Dominica XI després de Pentecostès. — Sortia Jesús dels confins de Tí i, per Sidon, se'n tornava vers la mar de Galilea, pas-

sant pel mig de la Decàpolis, quan li duen un sord-mut, demanant-li que li imposés les mans. I Jesús el pren a part, fora de la turba, li posa els dits dins les orelles i amb saliva tocà la seva llengua. Llavors aixecà els ulls al cel, aspirà, i diu: — «Ephphetha» (que vol dir: Obre't). — I tot seguit ses orelles s'obriren i es va desfer el nus de la llengua i parlava com tot-hom, Jesús els encomanà de no dir-ne res a ningú; però com més els ho manava, més els ho publicaven i més pujava l'admiració. «Tot ho ha fet bé — exclamaven. — Ell ha fet sentir als sords i parlar als muts.»

La suspensió de l'autonomia universitària

L'Ateneu Obrer del districte II ha cursat el següent telegrama: «Protestem de suspensió d'autonomia Universitària. Ho fa representació genuïna d'una part del poble, que té dret a homes aptes. — Per l'Ateneu Obrer del districte II. — El president accidental, Didac Juyol.»

Festes Majors

A GELIDA

El programa de les festes que tindran lloc els dies 19, 20, 21 i 22 d'agost és el següent:

Dia 19. — A les deu de la vetlla, serenates a càrrec del cor de la Societat Artesans.

Dia 20. — Matí: Repartiment de bots als pobres; sortida dels típics bastoners i nans; ofici amb assistència de les autoritats.

Tarda: Benedicció de la primera pedra del funicular; inauguració de l'Exposició de treballs pedagògics del col·legi particular de nens; festival a benefici dels fills de la població de campanya a l'Àfrica, organitzat pel Centre Recreatiu i Cultural.

Nit: A l'envelat de la Societat Artesans es representaran les obres «El pajarito azul» i «La Alsaciana», i al del Centre Recreatiu i Cultural «Els últims Rovellats» i «L'amor vigila».

Dia 21. — Al matí concert-vermut al cafè del Centre, i a la tarda i a la nit esplèndids balls de societat. Abans de començar els balls de nit es dispararà un magnífic castell de focs artificials.

Dia 22. — A la tarda al Centre es representaran les obres «Batalla de reines» i «La sospita» i als Artesans hi haurà gran ball.

A la nit, lluits balls de societat, als envelats dels Artesans i del Centre.

A SANT QUINTI DE MEDIONA

El programa de la festa major dels dies 19, 20, 21 i 22 del corrent, ha estat publicat, com és natural, en llengua catalana. Començarà la festa amb un repartiment de pa, carn i arròs als pobres. Després, al diumenge, hi haurà solemni Ofici en honor del patró Sant Just; aviatada d'una sorollosa traca; llevat de taula; concert al Cafè del Jardí; lluita processó de les Neus; serenates; ball a l'envelat amb encant de totes.

El dilluns, Ofici de Glòria; concert vermut; aviatada d'un esclatant castell de focs artificials; serenata, i ball.

El dimarts se celebrarà la tant simpàtica festa escolar. Cap al tard, les tradicionals i joioses berenades a les riques i abundoses fonts que regnen per aquells voltants; i acabaran les festes amb un ball familiar al Jardí.

DIETARI CATALÀ

Llibre Diari de Caixa i Indicador de Catalunya de 1923

ANY SEGON DE LA SEVA PUBLICACIÓ

EN PREMSA

Hem reformat en millor qualitat el paper d'escriure i el pautat diari. El Santoral respon a les darreres disposicions de l'Església catòlica.

MATÈRIES

- Calendari per a l'any 1923.
- Festes movibles en 1923.
- Mapa gràfic de Catalunya.
- Museus, Arxius i Biblioteques.
- Hotels, Fondes i Restaurants.
- Diccionari Geogràfic de Catalunya.
- Plànol de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona.
- Consignataris i Armadors de vaixelles.
- Mancomunitat de Catalunya i Dependències.
- Servei de Pompes Fúnebres.
- Tarifa de trasllat de mobles.
- Associació Protectora d'Ensenyança Catalana.
- Bisbats de Catalunya.
- Societats i Entitats diverses.
- Guia de carrers, places, etc., de Barcelona.
- Cos d'Esquadres de Barcelona.
- Llista de recaders.
- Societats Nacionalistes de Catalunya.
- Polícia i ses delegacions.
- Diputats a Corts per Catalunya.
- Ajuntament i Diputació de Tarragona.
- Premsa de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona.
- Societats Excursionistes.
- Tarifa de cèdules.
- Correus.
- Telèfons, Locutoris públics i Telègrafs.
- Notaris, Arquitectes, Advocats i Procuradors.
- Contribucions.
- Sometents armats de Catalunya.
- Ajuntament i Diputació de Lleida.
- Agents de Canvi i Borsa.
- Consorci del Dipòsit Franc.
- Ajuntament i Diputació de Girona.
- Bancs i Banquers de Catalunya.
- Universitat.
- Escola Normal de Mestres.
- Escola Normal de Mestreses.
- Espectacles.
- Exposició de Barcelona.
- Cliniques i infermeres.
- Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria.
- Cos de bombers.
- Història de Catalunya.
- Tramvies i Ferrocarrils.
- Mapa gràfic dels carrils de Catalunya.
- Festes majors.
- Orfeons.
- Guia judicial.
- I altres.

Edició única d'un dia en plana

Es posarà a la venda al mes d'octubre. Els nostres corresponals poden formular les comandes.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

LA FESTA MAJOR

Ara que ja fa uns quants dies que ha passat totalment l'anomenada festa major de Sabadell, i, per tant, que no se'n podrà dir que són les nostres paraules plenes de qualsevol significació amagada, car ja sabem que hi ha gent que es complau extraordinàriament combinant geroglífics i trenca-closques, volem parlar una mica d'aquelles festes i mirar d'aportar-hi unes orientacions a fi de que no siguin tan anodines i, a més, exòtiques, en mig l'ambient ciutadà nostre.

Fa una pila d'anys que, en la nostra ciutat, quan ve l'estiu, es nomena una comissió, i un cop nomenada, es reuneix amb l'únic objecte d'organitzar la festa major.

Es interessant que a la comissió hi hagi a representació viva de tots els caires de la ciutat, i es indiferent, cada any, també, insular l'ambient dels ciutadans i de Sabadell. Ve l'estiu, i venint l'estiu, com una mena d'automatisme, cal fer la festa major. Es una mena d'obligació anual que cal complir de qualsevol manera. Hom creu que l'essencial és complir amb l'obligació, doncs. El posar-hi un seny, una vigilància, un desig de perfecció, no vol dir res. Ja s'ha dit i tot, com una excusa, que l'un any va per l'altre, i, a més, sense que ningú se n'hagi ressentit, havem pogut llegir i sentir que de la manera com es fa ja està bé. Que la festa major és així i res més. Que no cal rumiar la qualitat de la festa. Ni potser la quantitat. N'hi ha suficient, i basta el sol fet de celebrar-se. Es a dir, que hom pot interpretar la festa major de Sabadell actualment com a una mena d'excusa, per algunes coses únicament: per deixar de treballar unes hores; per a donar unes pesetetes a guanyar a determinada gent; perquè facin festa major els petits comerciants durant les vigílies de la festa; potser per a conservar el punt i per a expansionar-se ballant els homes joves amb les noies de Sabadell.

Aquestes venen a ésser, al nostre entendre, les variables causes de la celebració de la festa major en els nostres anys. I és que, realment, si és així, devem aplaudir que així es faci, o callant o fugint els dies de la festa major a qualsevol poble a reposar, contribuir a que cada any sigui la festa major com ara?

Nosaltres creiem que caldrà, per la responsabilitat que a tots ens toca, parlar detingudament i amb certa cura d'aquest afer. Cal que, primerament, passem la ciutat per una espècie d'Institut d'Orientació, a fi de saber si Sabadell pot fer la festa major o no, i de quina manera i perquè.

I fóra potser d'aquesta guisa que situaríem ben bé la qüestió: la podríem resoldre, car havem estat parlant sempre de, en totes les coses, parlar-ne, i ben serenament i clarament, sense espantalls ni recels.

La festa major de Sabadell, cal fixar-nos bé, se celebrava abans i deu celebrar-se, partint de la base d'ésser dedicada a festejar el patró de la ciutat: Sant Feliu, màrtir. Té per objecte lloar Sant Feliu. I és aquí on volem fer remarcar la diferència d'orientació que actualment ha pres la nostra festa, en la qual prescindim — no val a retreure'ns l'Ofici dit solenne i la processó, si girem la vista a aquestes cultes de la manera com van celebrar-se enguany! — de Sant Feliu, i en canvi ens llurem distretament a aixecar envellats i tirar confetti i serpentines, a organitzar sessions de «varietats» i fem cinema i funció de gala, com la d'aquest any...

Es precis retornar a les plantes de Sant Feliu i pregar-li que excusi el nostre oblit. Es precis foragitar dels cartells de la festa major certes imatges i posar-n'hi de més apropiades. Es precis fer les coses — en una paraula — amb més compte i sense estar tan distrets. Que el llegir no ens faci perdre l'escriure.

Establir ben bé una diferència entre la festa major a lloar de Sant Feliu i les festes de qualsevol diada (les festes de Carnestoltes o de l'Aplec), i emmollim-nos-hi. Fem una distinció entre les festes i la festa major i donem-los a cada una llur caràcter veritable.

Així és: la festa major dediquem-la íntegrament al Sant Patró de la ciu-

at. Oferim-li actes piadosos, ben alegres, amb forces cants i amb força música. Organitzem per a aquells dies conferències, processons, concerts, exposicions, fem actes benèfics, repartiment de bons, de premis, possem domassos als balcons i banderes als cloquers i a les cases i entitats de la ciutat i fem, si volem, magnífiques illuminacions.

I deixem per quan fem festes (les festes de l'Aplec, per exemple, i encara molt millor les de Carnestoltes), els envellats, més o menys oficials — (gairebé envellats municipals, amb el nom que se'ls dona) — el confetti les Rues de luxe o de serpentines, els concursos de sardanistes i de còpies, les carreres de bicicletes i el futbol, el castell de focs, l'ornat dels carrers i places a base d'estres, atuellos o imatges estrafaleres, la festa de la flor o de la bandereta, els cinemes, la sarsuela, les atraccions i els balls de societat de vint o trenta professors.

Es a dir, no barregem Sant Feliu amb els cinemes, ni les exposicions d'art amb l'ornat de la Rambla, els concerts amb els envellats i la processó amb la Rua de carruatges de luxe.

Cal més serietat. Cal saber fer les coses des dels llocs on deuen haver-se de fer bé. Es la nostra ciutat prou capacitada per a representar un bell paper dintre de Catalunya i, per tant, tots tenim un deure a què l'hi acompleixi. Si tots calléssim, semblaria una ciutat morta; i si tots contribuíssem a certes disbauxes i a la desorientació que en algunes coses ve impertinent potser inconscientment, semblaria ja una ciutat benaventurada.

Francesc de P. Trabat

L'ESTAT SANITARI ACTUAL DE SABADELL

Entre les converses que hem sostingut recentment amb indiscretes personalitats tècniques, relatives a l'aspecte sanitari, parlant dels moments anormals per què passa actualment Sabadell, se'ns han fet d'una manera insistent al·lusions a la tasca excel·lent que respecte a la qüestió tractada ha dut a terme el senyor alcalde, el nostre company nacionalista i digníssim ciutadà En Domènec Saló, i havem volgut doncs parlar també amb ell d'aquest neguit que ha pres a tots els ciutadans davant la imminència del perill d'una epidèmia.

Així, doncs, havem estat juntament amb el senyor Saló una bella estona, i entre diverses coses interessantíssimes ens ha manifestat amb tota afabilitat les següents consideracions:

— Evidentment, des dels primers moments que en la nostra ciutat van observar-se certes invasions perilloses, al·l'Alcaldia vàrem preocupar-nos, amb tota la voluntat, de la qüestió, posant-hi totes les nostres forces i els mitjans de què disposem, per a deturar en allò que fos possible el procés de les infeccions. I a tal fi, dintre la Junta de Sanitat, de la qual soc president, vàrem treballar des d'aleshores fins ara, començant per escampar aquelles fulles que ja haurà vist vostè, recomanant el compliment d'una sèrie de precaucions, a fi d'evitar el contagi o la infecció.

— És clar que no hauran donat el resultat com hauria estat possible, car ja sabem que si tothom hagués complert aquelles prescripcions, hauria minvat més ràpidament l'estat anormal sanitari, però cal recordar que no tothom té l'esperit de ciutadania necessari per a fer cas, d'una manera absoluta, de totes les recomanacions que se li facin, per més bona voluntat que s'hi posi. No obstant, jo crec, i ho havem pogut veure clarament, que molt hauran influït entre la massa de ciutadans, molts dels quals des d'aleshores s'han preocupat de bullir l'aigua, fer netejar els dipòsits, etc. etc.

— Si. Oi més d'aquelles fulles, vàrem començar de seguida a intensificar la neteja i desinfecció dels dipòsits d'aigua, fent-ho gratuïtament a les cases dels realment pobres: desinfectarem les clavegueres, per la qual cosa vàrem donar, immediatament de presentats els primers casos d'infecció, les oportunes ordres, i també ordenarem la desinfecció més escrupolosa dels reguerots d'aigües brutes de la Riera i del bosc de can Feu.

— Amb molt de gust puc complau-

rell, car precisament puc oferir-li les dades completes, que són les següents:

Des del 10 de juliol fins al 15 d'agost, o sigui durant 30 dies hàbils, s'han netejat 900 dipòsits particulars, emprant-s'hi 360 jornals de peó. En tre el cost d'aquests jornals i els atuellos i material que han estat necessaris s'han despesat en aquesta neteja 3.256 pesetes.

S'han desinfectat les clavegueres, havent estat precisos sis jornals de peó, tres jornals de carro-bota, 30 quilos de creolina i 30 de clorur de calç, representant unes 188 pesetes.

Per al sanejament del bosc de can Feu s'han invertit 16 jornals de peó, 4 quilos de creolina i 30 de clorur de calç, representant unes 204 pesetes.

Per al sanejament de la Riera, 3 jornals de peó, 1 de carro-bota i 1 de carro, 4 quilos de creolina i 50 de clorur de calç.

Oi més, per a poder sanejar la Riera s'han hagut de desembussar els tres ponts i rebaixar el llit en un tros de 40 metres, havent-s'hi emprat 120 jornals de peó i 10 de carro, ascendint les despeses de neteja de la Riera a unes 1.020 pesetes.

Totes les quals quantitats de pesetes sumen un total de 4.880, gastades en les esmentades desinfeccions i neteja, dutes a cap en els 30 dies de referència per les brigades municipals.

— De moment, es creu que no hi haurà necessitat. Jo crec que donada la forma com es va desenvolupant aquesta classe d'epidèmia amb els mitjans de què disposem actualment i dintre mateix de la Junta de Sanitat podem vèncer-la.

— Si, tots els metges de Sabadell s'han portat molt lleialment i amb molt de desinterès en aquesta ocasió, oferint-se, tant particularment com col·lectivament, en l'Associació de Ciències Mèdiques del Vallès, i prestant els seus serveis d'una manera que els honora. Jo crec que amb tots ells podem fer cara d'una manera eficaç a aquest terrible flagell, que, segons les estadístiques i les impressions particulars rebudes, sembla tendir a minvar d'una manera franca.

— Aquesta qüestió del regar els carrers és, realment, una de les preocupacions que, no d'ara, sinó de molt de temps, particularment tenia, així com d'altres aspectes de la neteja de la ciutat. Cont li dic, des de molt abans de posar-me a treballar a l'Alcaldia, essent regidor, havia pensat amb molta freqüència en com podria solucionar-se a Sabadell l'assumpte d'higiene i neteja de la ciutat d'una faula integral. I moltes vegades havia parlat d'això amb estimats companys meus de consistori. I per això en ferme càrrec de l'Alcaldia ja comprendria que havia d'ésser una de les primeres millores que jo havia de voler dur a terme. I, precisament, abans d'un mes de regir l'Alcaldia, vaig interessar-me en què fos nomenada una ponència dintre la Comissió de Governació, i a qual va ésser hom immediatament i dins la qual, rodejat de ben actius companys d'aquella Comissió, havem començat ja a planejar la idea, per la qual tinc una veritable passió. Així, doncs, no es pas la qüestió de regar els carrers simplement el que volem fer, sinó que anem a tirar endavant un pla de neteja general. Amb la realització d'aquest projecte, doncs, obtindrem per a Sabadell tot el material necessari i modern que sigui precis per a fer bé els serveis de neteja: regar, recollida d'escombraries, escombrar, desinfeccions, forns, etc., etcètera, de tal manera, que haurà desaparegut de la ciutat aquest estat tradicional de semi-brutícia.

— Jo crec que podem dur-lo a la pràctica molt aviat. I fins penso que en els pressupostos vinentos podem posar-hi les partides que calgui—sense limitacions esquifides—per a dur el pla total a la seva realització total immediata.

— Si, aquesta qüestió del regar, com pot veure, queda limitada ara a una cosa interina. Actualment, és cert, que el regar els carrers es fa molt deficientment, però no és culpa nostra. Ho fa que no disposem de botes suficients per a efectuar aquest servei, car únicament en posem dues. Ara havem proposat recent-

ment al Consistori la compra de dues botes més, amb les quals creiem ens podem sortir del pas, esperant emprendre amb decisió aquell pla general de neteja de què li parlava.

— Si, certament, he vist que el dictamen aquest de compra de dues botes a la darrera sessió, ha quedat vuit dies sobre la taula.

— A la Mancomunitat no cal pas dir com li havem quedat reconeguts pels seus desinteressats oferiments, però fins ara ha resultat que podríem sortosament estar-nos de fer-ne us. Si vingués un moment que creixés de gran interès servir-nos-en, vostè comprendrà que no dubtariem pas un instant a recórrer-hi.

— Tingui la seguretat que tal com fins ara hem fet, l'Alcaldia no oblidarà un sol moment aquest transcendental afer, i jo, particularment, hi posaré tota la meua voluntat i interès a fi que amb tot el que ens sigui possible arribem a salvar Sabadell d'aquest perill, que semblava amenaçar-ho greument.

Després d'aquestes paraules del senyor alcalde, que són una demostració palesa de l'interès que sent per la nostra ciutat, li havem remerciat l'atenció amb què ens ha distingit, la qual cosa en plau força de repetir ara des d'aquestes columnes

F. T.

Una exposició d'artistes sabadellencs

Una prestigiosa entitat, d'una història artística excel·lidora en tots conceptes, té el propòsit, i ha començat a ben orientar la idea, de celebrar, dintre breu espai de temps, una Exposició general d'artistes sabadellencs, en la qual podran pendre part tots els artistes de la ciutat que vulguin i que tinguin una solvència artística reconeguda.

Aquesta exposició no serà pas una de tantes exposicions sabadellenques col·lectives, celebrades tots temps, sinó que se li donarà una veritable importància i amplitud, havent-se escollit un local prou gran per a instal·lar-la, com és el Palau de la Caixa d'Estalvis, dintre el qual s'instal·laran les obres repartides per sales.

Hom creu que entre les sales esmentades n'hi haurà d'especials per a En Domènec Soler, Joan Vila Cinca, Marian Burgués, Joan Vilató, Antoni Vila Arrufat, una per als caricaturistes, etc.

Aquesta exposició serà, sembla, la primera Exposició de Tardor que s'organitzarà amb caràcter oficial i quedarà estatuida ja per als anys successius.

Hom diu, oi més, que durant els dies que serà oberta, s'organitzaran al vestibul del Palau de la Caixa d'Estalvis diversos concerts: i a la sala-biblioteca, conferències de tot caràcter.

Fóra, realment, aquest acte digne de la ciutat, i honoraria en molta manera a l'entitat iniciadora, a la qual no cal dubtar sabrà ajudar com requereix el nostre Ajuntament, i les altes entitats de cultura sabadellenques.

La festa major del Marquet

El dimecres, en el Castell Marquet de les Roques va celebrar-se la festa major, enguany restablerta.

Al matí va celebrar-se l'Ofici, assent celebrant el reverend Joan Canome-ras, i fent una sentida plàtica el reverend arxiprest de Sabadell, doctor Domènec Pagès, per la qual va ésser molt feliçitat.

Després d'aquest piados acte, els Tzigans Padró interpretaren diverses composicions, mentre els celebrants de la festa major prenen el vermut. Així mateix es feren en aquella hora les anunciades festes populars, enlairament de globus japonesos i artificials, que foren la nota més gaia de la diada.

A la tarda es va organitzar una comitiva vers la Font del Llor, de retorn del qual paratge es va dirigir tothom al pla de les Alzines, on els Tzigans Padró interpretaren un enfilat de ballables per a parelles mixtes, fins ben entrada la vetlla.

Abans de sopar fou aviada una traca valenciana a l'era, i havent sopat els esmentats Tzigans oferiren als reunits al Castell un magnífic concert,

que va durar fins a altes hores de la nit, acabant en mig de gran alegria aquella diada íntima.

Noies personals

Passa l'estiu a la propietat de can Déu, el president de l'Associació de Fabricants de Teixits de Llana, i Ernest Abelló, estimat amic nostre, amb la seva distingida esposa i filles.

Es al Giraban a passar l'estiu el nostre amic Francesc Saló, germà del digne senyor alcalde, juntament amb la seva família.

La Costa

TIANA. — Es va celebrar a l'espaiosa sala-teatre del nostre Casino la funció amb què anyalment dona fe de la seva vida fecunda l'Associació del Sant Angel de la Guarda.

Són aquest estiu 160 les nenes estatjades, ben confortablement, en el convent sanatori de les Mares Franciscanes, i és realment sorprenent el resultat que de l'estiu obtenen, així pel que toca a la salut corporal com a la cultura de l'esperit d'aquelles tendres criatures.

Aquest any ha estat un èxit el més complet, l'obtingut per les benemèrites dames i damiselles que han tingut cura d'ensenyar-les, sota la direcció de la professora de música senyoreta donya Marina Fernández, i de l'aventajada alumna de declamació del Conservatori del Liceu senyoreta M. Lluisa Rodríguez.

Pla bé ho demostra i avarietat i quantitat dels números que componen el programa.

Començà amb el quadre de costums andalusos «La flor de mayo», original del conegut periodista senyor Bustillo, que fou molt aplaudit, així com les gentils noietes que amb gran correcció el representaren, i després de cantar amb perfecta afinació, i amb la més selecta mímica, «El casament del Cucut», «Los marineros», «La dormilega» i «Estátes de marbre», molt ben presentades en l'escena, gràcies a les boniques combinacions de llum i música, i altres que no recordem, va acabar amb la representació de la llegenda medieval, escrita per a la festa, pel ben conegut poeta senyor Manen, titulada «Fe, Esperança i Caritat», que fou molt aplaudida i celebrada.

Ben merescudes foren les felicitacions que rebéren, així les petites artistes com les senyores abans esmentades, molt especialment la senyora presidenta i ànima de la institució, donya Edith de Ferrer-Vidal, i la seva gentilíssima filla Alicia, incansable, tant en l'organització com en la direcció de la festa.

Feta bo de veure, reunida a la gran sala-teatre, des de les primeres autoritats de la província i de la població, fins a la nombrosíssima concurrencia de pares i parents de les nenes estudejants, gaudint tothom el més pur goig de la vida, l'amor de la família.

Velèrem, demés, entre els concurrents les senyores marqueses de Villamediana, de Hijosa de Alava, vidua de Monsolís, comtessa de Caralt, senyora vidua d'Arnús, Roset de Gari, Begues de las Casas, d'Estrada, Godó, Arolas, Gfiera, etc., així com al metge director de la colònia doctor Girona Cuyas i la seva molt bella esposa.

No pot ésser més grat el record que la festa ens ha deixat, i, pel que veïrem, comprenem la sinceritat de l'afecte que a la gentil Alicia porten aquelles nenes, de la qual n'és companya i infermera l'argués i quasi diàries hores, prodigant-los tota mena d'atencions i tenint cura de les seves petites lliteres, amb la pràctica adquirida a l'Hospital. I així és de veure com van joioses a la «enobres», que deixen en el cor dels inaplica és la seva amigueta.

Molt és de desitjar que tan formosa obra segueixi prosperant, per a la qual la recomanem corament a tots els amants d'aquestes d'aquestes ritals i als convidats, i un abundant fants dissortits llavors de futurs i corals agraïments.

Coronació de la simpàtica festa fou colònia del Sant Angel de la Guarda, Junta del Circol obsequi a les autoritats i al s'convidats, i un abundant berenar repartit a les nenes de la colònia de Sant Angel de la Guarda.

Deu els ho pagui i Tiana els ho agraeixi.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'ajornament de la Conferència franco-anglesa.

París, 18. — El periòdic «Le Temps» publica un telegrama de Sant Sebastià dient que l'ajornament de la Conferència franco-anglesa espanyola per la qual havia de quedar arranjat en aquest mes l'assumpte relatiu a l'estatut de Tànger, ha causat general descontent als cercles polítics.

En alguns sectors d'opinió és censurat molt durament la passivitat i debilitat del senyor Sánchez Guerra, per haver permès, amb la seva falta d'energia, que sigui ajornada una conferència en la qual s'havia de dilucidar interessos espanyols que estan pendent de resolució.

Altres, en canvi, més raonables, estimen que no s'ha arribat al moment d'aportar modificacions en l'estat actual de coses i, satisfets, demanen el manteniment del «statu quo». El comte de Romanones està al costat de les persones raonables.

Referent a aquesta qüestió, convé desmentir la notícia de que el rei don Alfons, tingui intenció de fer un viatge a Londres per a defensar la causa espanyola prop dels estadistes anglesos encastregats d'arranjar amb els espanyols i els francesos, la qüestió de Tànger.

Segons alguns, la visita del monarca espanyol a Deauville no tenia altre objecte que facilitar el seu viatge a Londres, amb vistes a l'expressada finalitat.

No obstant, quasi pot assegurar-se que, malgrat aqueixes afirmacions, don Alfons no anirà a Londres. Pel contrari, el rei d'Espanya segueix dient el telegrama de «Le Temps» — desitja, ja fa anys, un descans complet, que sols pot gaudir a l'estranger.

Així, doncs, és inútil tractar de comprometre la seva responsabilitat en negociacions diplomàtiques de les quals el monarca vol romandre allunyat, sempre respectuós amb la Constitució. — Havas.

El Congrés comunista rus

Berlín, 18. — El Congrés del partit comunista acaba el dimarts. L'última sessió fou molt moguda.

En nom del partit comunista alemany parla Clara Zetkin. El seu discurs fou rebut amb grans aclamacions. Demana l'aplicació de la pena de mort als socialistes revolucionaris condemnats pel tribunal. «Es precis — digué — demostrar a la imbecil burgesia socialista que el poble sap castigar els traidors.»

El diputat per París, Rappoport, parla en nom del partit francès, i Gramsbe per l'italià. Els discursos que pronunciaren foren breus i moderats.

El Congrés ha decidit que les eleccions se celebrin entre octubre i desembre, llevat de Sibèria i la Rússia del Nord on tindran lloc a últims del corrent mes.

La Junta del partit ha quedat constituïda en la forma següent: Kameney, Rakovski, Stalin, Zinoviev, Tomski, Trotsky, Salutzki, Xkaritonov, Selenski, Ordsconikidze i Jeroslavski. La tendència del Congrés pot resumir-se en una frase de borsa: baixa sensible de les accions Trotsky; puja de les Zinoviev. — Havas.

Nota de la Comissió de Reparacions

París, 18. — La Comissió de reparacions comunica que, reunida en sessió plenària, decidí, per unanimitat, pregar als senyors Bradbury, membre de la comissió, i Maulere, president del Comitè de garanties, que vagin a Berlín, on romandran uns quants dies, reunint-se allí probablement amb els senyors Permes i Bergmann.

Aquest procediment donarà rapidesa a les converses amb el Govern alemany. L'objecte primordial és aconseguir poder donar com més aviat millor, una decisió unànime de la Comissió de reparacions, en l'assumpte relatiu a la demanda de moratòria per part d'Alemanya. — Havas.

Nota dels governs de Sèrbia, Romania i Grècia al de Bulgària

Belgrad, 18. — Els representants de Sèrbia, Romania i Grècia, han remès una nota col·lectiva al Govern de Bulgària, amenaçant-lo amb el bloqueig comercial si continua tolerant i subvencionant l'organització de «comitadjs». — Havas.

La delegació belga contra la concessió de moratòries a Alemanya

Brussel·las, 18. — El diari «L'Etoile Belge», afirma que la delegació belga votará en contra la concessió de la moratòria a Alemanya. — Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 18. — Les forces irregulars penetraren al poble de Monaghan, matant un carter i intentant, sense resultat, apoderar-se de les casernes de les tropes nacionals.

Assaltaren dues o tres cases de banca, apoderant-se d'unes noucentes lliures esterlines, i retirant-se després en direcció a la muntanya. Abans d'arribar-hi feren, de passada, incursions per alguns poblets. — Havas.

Dublin, 18. — A la una de la matinada s'inicià un tiroteig que no terminà fins entrat el dia.

Els irregulars tractaren d'apoderar-se d'algunes casernes, essent rebutjats llurs atacs, i causant-los baixes.

Espantats els veïns pel tiroteig, sortiren al carrer, però malgrat la intensitat del foc, han resultat molt pocs ferits. — Havas.

Londres, 18. — El «Daily Express» assenyala el fet de que diversos enginyers pertanyents a una gran firma industrial alemanya han cooperat a la destrucció del gran pont de Mallow, un dels centres de resistència dels rebels, del qual acaven de fer-se'n amos les tropes nacionals. — Havas.

L'Exposició de Rio Janeiro

París, 18. — A dos quarts d'onze ha marxat cap a Bordeus la delegació francesa que ha d'assistir a la inauguració de l'Exposició Universal de Rio Janeiro.

També ha sortit cap a Bordeus el burgmestre de Brussel·les senyor Max, el qual igualment es dirigeix cap al Brasil. — Havas.

El Govern francès i la moratòria alemanya

París, 19. — El diari «Le Temps» diu que el Govern francès accedirà a la moratòria demanada per Alemanya, però amb la condició que aquesta no passi del que resta de l'any 1922 i que Alemanya doni garanties productives. — Havas.

El president de l'Argentina a França.

París, 18. — Amb motiu de la marxa del president de la República Argentina senyor Alvear, tota premsa dedica grans elogis amb extensos articles a la dita República i al seu nou president, exaltant l'amistat que uneix a les dues democràcies, així com parlant encomiàsticament de la carrera política del senyor Alvear, entre els fets fonamentals del qual es recorda la seva actuació a Ginebra i la seva gestió com a ministre de la República Argentina a França. Així mateix es recorda la seva adhesió a la causa dels aliats, fent una crida a les poblacions, per les quals ha de passar el senyor Alvear, perquè tributin al gran polític i diplomàtic els elogis que mereixi.

Bordeus, 18. — Procedent de París ha arribat el senyor Alvear, traslladant-se directament de l'estació al moll, per a embarcar al transatlàntic que ha de conduir-lo a Buenos Aires.

En el trajecte travessà els principals carrers de la ciutat, els quals estaven guarnits amb banderes argentines i franceses.

París, 18. — El senyor Alvear ha marxat d'aquesta capital a les 10'20 amb direcció a Bordeus, essent saludat a l'estació per nombroses personalitats polítiques, entre elles el senyor Poincaré.

Aquest ha conversat amistosament amb el president argentí.

També ha estat representat l'ambaixador d'Espanya. — Havas.

Financier processat

Londres, 18. — Avui ha comparegut davant el tribunal de Guildhall el conegut financier de la City, senyor Richard Lee Bevan, detingut a Viena el dia 13 del mes passat a instàncies de les autoritats angleses, per estar acusat d'operacions financeres fraudulentas.

El Tribunal donarà a conèixer la seva sentència dins de vuit dies. — Havas.

Periòdic comunista suspès

Berlín, 18. — L'orgue del partit comunista a Hamburg ha estat suspès durant un període de tres mesos, per ordre superior, amb motiu de la seva actitud respecte al Govern bavarès, al qual ha acusat en repetides ocasions d'actes de traïció. — Havas.

Facta

la Conferència de Londres

Roma, 18. — El President del Consell, senyor Facta, ha conferenciat aquest matí amb els senyors Schanzer i Barattore, els quals li han donat compte de tot el que ha passat a la Conferència de Londres.

El senyor Facta els ha expressat la seva viva satisfacció per l'actitud que adoptaren en la dita Conferència. — Havas.

Conferència de Giolitti i Schanzer

Roma, 18. — Comuniquen de Torí al «Corriere d'Itàlia», que el senyor Giolitti, que retornà ahir a Itàlia, va conferenciar en la dita ciutat amb el ministre de Negocis Estrangers, senyor Schanzer. — Havas.

L'estat de D'Annunzio

Gardone Riviera, 18. — Aquest matí ha cedí la commoció cerebral soferta per D'Annunzio, el qual reconegué als amics i familiars.

La dolència presenta ara aspecte favorable. — Havas.

L'ambaixador d'Espanya a París.

París, 18. — El President del Consell de ministres, senyor Poincaré, ha rebut aquest matí l'ambaixador d'Espanya en aquesta capital, senyor Quiñones de León. — Havas.

Vaga imminent a Budapest

Budapest, 19. — Els obrers metal·lúrgics, en nombre de 30.000, amenacen amb declarar-se en vaga. — Havas.

Les vagues als Estats Units

Washington, 19. — En la sessió del Congrés, el president Harding ha pronunciat un discurs, condemnant les extralimitacions dels vaguistes i reclamant el vot immediat d'una llei fent obligatòria l'execució de les decisions de l'Oficina del Treball, en el que respecta als ferroviaris i als miners de carbó. Demana, demés, al Parlament que li concedeixi tots els poders necessaris per a la creació d'una Comissió encarregada d'informar sobre la indústria carbonera. Declara el president que està fermament resolt a fer respectar per tots els mitjans la llibertat del treball. Acaba anunciant la pròxima presentació d'un projecte de llei destinat a protegir millor els estrangers. — Havas.

Desgràcia a Budapest

Budapest, 19. — Durant uns exercicis militars ha caigut un llamp en una caixa de municions, fent explosió, matant cinc oficials i ferint-ne tres. — Havas.

De Valera descoratjat

Londres, 19. — El corresponent del «Daily Chronicle», a Dublin, telegrafia que el territori que ocupen encara els rebels al Sud d'Irlanda es troba reduït a un sol districte pantanós i àrid.

Mr. De Valera, després de la seva fugida de Mallow, s'ha retirat a Killeford. Sembla que l'ex-president es troba malalt en una granja d'aquesta vila. Persones que han tingut recentment ocasió de veure Mr. De Valera diuen que la seva moral està molt decaïda, el mateix que la seva salut, i que es mostra profundament desesperant.

Abans de sortir de Mallow, Mr. De Valera ha anunciat als seus partidaris que si desitjaven renunciar a la lluita quedaven en llibertat d'acció. — Havas.

El tractat de Washington

Washington, 19. — El Congrés ha aprovat el tractat de Washington. — Havas.

Aliança entre Moscou i Berlín

Londres, 19. — La telegrafia al «Times», des de Riga que els Governos de Moscou i Berlín estaven negociant actualment la conclusió del tractat d'aliança definitiu, el qual anul·larà tots els convenis anteriors. La firma del dit tractat es complirà immediatament. — Havas.

La moratòria d'Alemanya

París, 19. — La premsa diu que la Comissió de Reparacions està estudiant el mitjà de trobar una solució acceptable i unànime per a no comprometre a priori la nova discussió interallada que ha de fer-se en novembre pròxim.

ULTIMA HORA — BARCELONA

La vaga de Correus

SEGUEIX IGUAL LA SITUACIÓ

Malgrat el decret de dissolució del Cos de Correus, els empleats han acudit avui igual que ahir a la Central en situació de vaga de braços caiguts. La correspondència es va agomolant a la sala de batallia, posada en saques o sigui tal com arriba dels trens.

Els empleats han seguit comentant el curs de la vaga, dient alguns d'ells que no creuen que el president del Consell tingui facultats per a dissoldre el Cos per decret, i que no es pot desposseir així del càrrec a uns empleats que han seguit una carrera.

Creien que el senyor Sánchez Guerra no dominarà la situació amb aquestes mesures, i afegien que confiaven veure's secundats per altres cosos de funcionaris de l'Estat.

Al migdia ha estat a la Central una comissió d'empleats d'Hisenda parlant amb el comitè de vaga per a dir-li que segons circular rebuda de Madrid anaven a oferir-se als vaguistes de Correus, i que estaven desitjats a ajudar-los fins a l'extrem.

Aquesta adhesió i la d'ahir dels telegrafistes feia entreveure als empleats de Correus la possibilitat del plantejament de la vaga general de funcionaris de l'Estat.

Sabent-se que complint la R. O. d'avui havia de fer-se la incautació dels cabals, l'administrador de Correus ha dit al comitè de vaga que comunicés als empleats la convenció d'abandonar la Central, restant allí només els caps de negociat.

LA INCAUTACIÓ DELS CABALS

S'havia dit que a les quatre es faria la incautació dels cabals de Correus i per aquest motiu a aquesta hora es trobaven a la Central els caps de negociat i els individus del Comitè de vaga. Malgrat la decisió del migdia hi havia un bon nombre d'empleats esperant veure el què succeiria. La majoria d'ells estaven al carrer en actitud pacífica.

S'anaven comentant els esdeveniments i s'assegurava que al Govern civil havien sorgit dificultats per a efectuar la incautació dels cabals perquè els empleats del Banc d'Espanya es negaven a formar part de la comissió que mana la R. O. d'avui.

Feta verosimil la notícia el matí en arribar la comissió a la Central.

Fins a dos quarts de sis no s'ha presentat aquesta er dos automòbils. La formaven el delegat del governador, senyor Manuel González; el delegat del Banc d'Espanya, senyor Josep Sueca; i el president i el vice-president de la Cambra de Comerç, senyors Joaquim Cabot i Josep Arner, teras.

Immediatament s'han dirigit al J. J. patx de l'administrador, senyor Otto, procedint-se després a la incautació dels cabals, començant pels vaguistes declarats. Després ha tocat el torn a la Caixa Postal d'Estadís que hi ha valors per 2.800.000 pessetes i finalment ha anat la comissió al Gir Postal situat al carrer de Pelayo.

Quan ha entrat la comissió a Correus hi havia bastants vaguistes. Alguns, seguint indicacions del Comitè, han abandonat la Central, i altres

El viatge dels delegats anglesos Bradbury i Maulere a Berlín no significa que es vulgui donar als alemanys facultats per a escliar res, puix es creu inútil planyivols de be satisfaccions planyivols de tots ben conegudes.

Els dits senyors tractaran solament amb el Reich respecte a la forma i a les garanties en què seria concedida la moratòria. Bradbury i Maulere no seran, doncs, a Berlín sinó simples negociadors. — Havas.

El President de l'Assemblea hongaresa

Budapest, 19. — L'Assemblea Nacional ha elegit president a Szitichsky. — Havas.

s'han quedat fent un grup a la sala de batalla.

Els caps de negociat eren a les famílies del despatx del senyor administrador. Entre ells ha produït sorpresa el que formés part de la comissió un empleat del Banc d'Espanya, puix se'ls havia assegurat que tots s'havien negat.

Denúncia

Ha estat posat a disposició del Jutjat Antoni Pantaleón Casanovas per fingir-se carrabiner i tractar d'interveir quatre lliures de tabac que tenia Cèsar de Cabo Ortiz, al carrer de Sant Alaguer. Aquest ha estat posat a disposició del delegat d'Hisenda.

Li ha estat robada a don Manuel Carascà, a la Plaça de Catalunya, una cartera amb 700 pessetes i documents.

Robatoris

— H estat posat a disposició del Jutjat Francesc Giró per intent de sustracció d'objectes al teatre Eldorado.

— A Maria Cabré li han pres un cistell contenint 130 pessetes, el qual havia deixat a l'escala de casa seva, carrer de la Lluna, 10.

— D'un carret que hi havia parat al carrer del Carme, propietat de Josep Girós, han estat robades pells per valua de 1.000 pessetes.

— Del despatx de don Josep Oliveras Devasse, carrer d'Aribau, han estat robats 300 metres de teixits valuat en 3.000 pessetes.

Un telegrama d'En Sánchez Guerra al governador.

El governador ha rebut avui un telegrama del President del Consell de Ministres. Entre altres coses, ordena que la correspondència impresa i altra que acostuma a trametre's com a tal per paquets postals, sigui admesa a la facturació per les companyies de ferrocarrils. Tramet instruccions per a facilitar-ne la circulació.

Li prega que trameti les gràcies a les entitats i particulars que ofereixin llur col·laboració per a engegar la vaga i continuar el servei, ensenys que protestaven de la sudita vaga.

Demana que concretin els ofermaments i que es digui com es podria contribuir a reorganitzar immediatament el servei.

Segells falsificats

Hom diu que la guàrdia civil ha fet un registre a una casa del carrer del Tígre, trobant 12.000 segells falsos.

En conseqüència, hom parla d'un home i dues dones detingudes.

La policia s'ha mostrat reservada sobre aquest assumpte i ha manifestat que no tenien notícies concretes del registre i del seu resultat.

El cas d'En Valentí i Camp

S'ha cursat el següent telegrama: «Ministeri Gràcia i Justícia. — Madrid.

Ateneu Barcelona protesta actitud president Audiencia Territorial que rella contra el nostre consoci senyor Valentí Camp per entendre injurioses apreciacions sobre regim caciquista en determinades provincies, com Cáceres, repetint conceptes que es troben documents Institut Geografic i Estadistic. Creiem aquella actitud com a atemptatoria llibertat premsa. Per Junta: Secretari, Plana.»

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dissabte, 19 d'Agost de 1922.

Els perills de la feblesa

La vaga dels empleats de Correus, amb totes les seves incidències i derivacions, demostra que no hi ha, per a un país i per a un govern, perill més gran que la feblesa.

El Sr. Piniés i el Sr. Sánchez Guerra, en presentar-se el cas de caducar la concessió dels telèfons de Barcelona a una empresa particular, volien reconèixer el dret de la Mancomunitat a encarregar-se del servei segons les disposicions legals vigents. I no gosaven a fer-ho i retrocediren davant l'actitud del Cos de Telègrafs, per por a un moti de funcionaris. El Govern, com hem notat altres vegades, podia aleshores tenir el criteri que els telèfons passessin a la Mancomunitat o a l'Estat. El que no podia fer és creure que els telèfons havien de passar a la Mancomunitat i actuar en forma contrària cedint a la pressió del Cos de Telègrafs. I això fou precisament el que féu.

Aquella prova de feblesa del Govern, aquella veritable invitació a l'anarquia, ha produït els resultats que tothom podia preveure. I a l'hora mateixa que el Govern necessita tota l'assistència ciutadana i tota l'energia que cal per a rehabilitar els prestigis malmesos del poder públic, es troba mancat d'autoritat per la seva pròpia conducta, pels seus antecedents immediats, pels precedents inoblidables de la seva feblesa.

Ara el conflicte ha esclatat i els perjudicis que ocasiona al país són enormes. Ni la tràgica realitat, però, aconsegueix l'esmena i la rectificació oportunes. En les declaracions i en els actes oficials segueix notant tothom aquella absència del sentit de la realitat que pateix el Govern, d'ençà que fou iniciat aquest conflicte. I tant el Govern com els funcionaris han oblidat massa l'interès públic, que és el que pateix les conseqüències d'aquests conflictes entre l'administració pública i la seva burocràcia.

La repercussió d'aquest conflicte a Catalunya té una doble gravetat per la situació política especial de la nostra terra. A totes les terres d'Espanya repercuteix com un episodi de la descomposició orgànica de l'Estat. A Catalunya, a més a més, conflictes d'aquesta mena ens recorden que patim un mal govern i un govern que no és el nostre. En casos com aquest veiem amb més claredat que l'Estat centralista no és pas el nostre Estat nacional. El divorci entre l'Estat i la Nació apareix aleshores, a casa nostra, amb tota la seva tràgica cruïra.

Municipi

A ESTUDIAR EL REGIM DELS MERCATS D'EUROPA

Comissionat pel president de la Comissió d'Escoixadors i Mercats, senyor Plaça, ha sortit cap a França, Bèlgica i Alemanya don Josep Mas, delegat de Veterinària, per a visitar i estudiar l'organització i règim sanitari dels principals escoixadors i mercats de bestiar.

EL PALAU DELS ENGINYERS

Per a la sessió ordinària del dia 21 del corrent la Comissió de Foment presenta a l'aprovació del Consistori un dictamen proposant que s'acordi concedir el permís que sol·licita D. Alfred Ramoneda en qualitat de president de l'Associació nacional d'enginyers industrials (agrupació de Barcelona), per a construir un edifici de caràcter monumental al solar lletra A, de l'illa núm. 16 de la Granvia Layetana.

L'AJUNTAMENT CRIDA ALS QUE ENCARA NO HAN ANAT A COBRAR

L'Alcaldia disposa fa alguns dies el pagament de totes les quantitats aprovades per l'Ajuntament fins al 30 de juny últim, tant per concepte de materials i treballs, com pel de subvencions.

Com són molts els que no s'han presentat al cobrament, es fa públic perquè es presentin el més aviat possible a la Comptaduria municipal per assenyalar-los el dia de pagament.

LA MORT DEL MESTRE PEDRELL

Bon punt es comunicà a l'Alcaldia la notícia de la mort de l'il·lustre músicògraf, l'Alcalde senyor mar-

qués d'Alcella s'ha traslladat al domicili del finat per a donar el condol a la família.

L'Alcalde ha procurat que fos degudament atès durant la seva malaltia el que fou en vida mestre insigne.

L'Ajuntament, des de l'any 1921, venia subvencionant el mestre Pedrell amb la quantitat de 300 pessetes mensuals per a prosseguir la publicació de les seves obres.

CRIDA

Per assabentar-los d'un assumpte que els interessa es serviran presentar-se al Negociat Central (Quintes) d'aquest Ajuntament, el dia 21, a les onze del matí, les persones següents:

Ramon Aguilar Benavent, Jaume Alcon Manich, Antoni Alemany Asensi, Josep Arús Trabajo, Joan Ballester Roca, Candi Bareche Torrecilla, Sebastià Benlloch Peris, Joan Bigorra Bori, Manuel Bosque Gimeno, Carles Brava González, Antoni Burjadas Pallars, Josep Canudas Menaris, Venanci Conesa Cerdà, Joan Cortada, Francesc Costa Girat, Vicens Cliva Bou, Joaquim Domingo Tomás, Eduard Eleuterio Galls, Joan Elciosa Velilla, Pere Farré Cort, Frederic Feliu Vilalonga, Joan Ferran Batan, Candi García Cuartero, Josep García García, Rosa Garriga Blat, Constantí Gascon Esteve, Joan Gil Valcanera, Daniel Gómez, Miquel Gómez Sánchez, Ausrigeli González Martín, Joan Guardiola Blasco, Joaquim Linares Poquet, Manuel López Monge, Benet Llaerías Aragonés, Enric Lledó, Julià March Jover, Josep Martí Ventura, Salteri Martínez Martínez, Joan Mateo Martín, Artur Matutano Ponsà, Miquel Monfort Ejarque, Jeroni Molis Mas, Miquel Montaner Planas, Andreu Montserrat Borràs, Rafael Montoliu Mas, Vicens Nomedeu Ferrer, Ezequiel Ortín Piernas, Jaume Pallars, Francesc Parés Sampietro, Alfons Perelló Tarrall, Faustí Pérez López, Gregori Pérez Torres.

Generalitat

Tan bon punt s'ha sabut a la Mancomunitat la mort del mestre Pedrell, un representant del President ha estat a donar el condol a la família de l'il·lustre músicòleg.

La campanya del Marroc

REEMPLAÇAMENT DE FUEROS A L'AFRICA

Ahir es va publicar la següent ordre general:

«El Excmo. señor ministro de la Guerra en telegrama de ayer dice al Excmo. señor capitán general de la región lo siguiente:

«Disponga V. E. con la mayor urgencia que cuerpos esa región que tienen fuerzas expedicionarias Africa designen a los individuos que por antigüedad les corresponda del reemplazo de 1921 para que se hallen preparados para embarcar destino Africa, objeto de relevar a los de 1919 que se hallen en dicho territorio; dichos destinos se harán por riguroso orden de antigüedad entre los individuos citados y reemplazo ordinario, es decir, sin atender a una u otra procedencia, ateniéndose para ello a las normas dictadas por este Ministerio para esa clase de destinos, teniendo presente jefes cuerpos que han de enviar a Africa tantas clases de individuos tropa como sean los que tienen que regresar; dichos contingentes llevarán todo su vestuario, armamento y equipo, recibiendo en Africa de los que regresen los capotes mantas; se nombrarán los respectivos jefes de los cuerpos y unidades los oficiales que, a juicio de V. E. sean necesarios para la conducción de dichos contingentes según la cuantía de los mismos, los cuales continuarán hasta el territorio de destino para hacerse cargo de los que regresen. El mando de varios contingentes que se agrupen en algún transporte terrestre o marítimo lo asumirá el jefe más caracterizado de los que lo compongan. Dicho personal de oficiales disfrutará la indemnización reglamentaria durante los días que dure la comisión; los jefes de los cuerpos remitirán con toda urgencia a los de sus unidades expedicionarias, relación detallada de los individuos que deben regresar al objeto de que puedan hallarse concentrados en las respectivas plazas para regresar a ser posible, en el mismo día que llegue el contingente de cada cuerpo. Espero del reconocido celo de V. E. salvará todo género de dificultades que puedan presentarse, recomendando a jefes cuerpo la necesidad de que dichos destinos se hagan con estricta escrupulosidad de orden de antigüedad al objeto de evitar reclamaciones, como así mismo que número de individuos y clases de tropa que marchen a Africa tiene que ser exactamente igual al que regresa. V. E. dará conocimiento por telegrama a ese Ministerio de la fecha en que estén dispuestos a emprender marcha contingentes de su región, empezando número individuos por cuerpos.»

Igualment s'ha rebut altre telegrama que diu:

«Como ampliación a mi telegrama de hoy de les 13 h. destino individuos reemplazo 1921 Africa, no se tendrá en cuenta resultado obtenido por sorteo que se habrá celebrado en cuerpos esa región en cumplimiento de lo dispuesto en la letra (C) del apartado tercero de la R. O. de 29 del pasado (D. O. núm. 168.)

En su consecuencia el Excmo. señor capitán general de la región se ha servido disponer que se proceda por los cuerpos con la mayor rapidez a la designación de las clases e individuos que hayan de marchar para el relevo ordenado, dando cuenta inmediatamente cada jefe de cuerpo directamente a ese Centro del número de cada contingente una vez esté dispuesto para emprender la marcha, expresando la Comandancia o Comandancias a que se hayan de incorporar, y participando además el nombre del oficial que haya de conducirlos, debiendo ser un capitán y un subalterno para los contingentes superiores a 100 y un subalterno para los que no alcancen a esta cifra. Esos oficiales serán auxiliados por las clases que marchen en las expediciones.

S. E. recomienda la mayor actividad y atención en estas operaciones a fin de que quede cumplimentado cuanto se dispone en el menor plazo posible.

Lo que de O. de S. E. se publica para conocimiento y cumplimiento. — El general jefe de Estado Mayor, Juan Gil y Gil.

Mort del mestre Pedrell

A tres quarts de dotze d'avui ha mort l'eminent mestre Felip Pedrell, al seu domicili, Diagonal, 452. Ha tingut una agonia curta, morint voltat dels seus germans Josep i Clara, la seva neboda Maria, la seva afillada Elvira Alonso i el seu deixeble mossèn Higiní Anglés.

Els senyors Marino i Puigdomènech han anat al domicili mortuori a donar el condol en nom de l'alcalde i oferir-se per a preparar l'enterrament. Després l'alcalde s'hi ha personat a la una de la tarda.

El finat havia disposat que l'enterrament fos modest i sense avisar l'hora. Malgrat això s'havia disposat enterrar-lo dilluns al matí, però definitivament s'ha acordat enterrar-lo demà, a les onze del matí.

Al Palau de la Música Catalana fou posada la bandera a mig pal en senyal de dol per la mort del gran músic.

Ha mort el gloriós autor d'«Els Pireneus», d'«El comte Arnau» i de «La Celestina». Apressem-nos a dir-ho: Ha estat un dels homes més exemplars i més representatius de Catalunya, així considerat com a músic, com a creador, que com a músicòleg, com a historiador. Heu's aquí, a corre-cuita, algunes dades biogràfiques i bibliogràfiques del pleurat mestre.

Felip Pedrell nasqué a Tortosa el dia 19 de febrer de l'any 1811. Fou escollit de la Catedral i va estudiar amb el mestre Joan Antoni Nin. Es mestre Pedrell ha parlat amb tendresa del seu primer i únic professor. Car, fets ja els estudis preliminars, elementals, l'autor de «Jornades de Arte» estudià, es pot dir, sense altra guia que el seu propi instint. Fou, doncs, un autodidacte. Un autodidacte intel·ligent, activíssim, que adoptà aviat un camí ben segur.

L'any 1839, el mestre Pedrell vingué per primera volta a Barcelona. I va sentir dues òperes. Va actuar, l'any 1873, de segon director d'orquestra del Teatre del Circ Barcelonès. Pensionat per les Diputacions de Tarragona i Girona, l'autor de «Quasimodo» anà l'any 1876 a Itàlia. A Roma va passar llargues estones fustejant llibres. Les biblioteques romanes li foren aviat familiars. L'any 1877 anà també a París. Ara feta ja molts anys que vivia a Barcelona.

L'obra del mestre Pedrell és extensíssima. No citarem, doncs, en aquesta nota ràpida, sinó les principals produccions del nostre pleurat i venerable amic.

«Noches de España», melodies per a cant i piano; tres «lieders»; «Lágrimas» (c. i p.); «Orientales» (c. i p.); «Renerie» (c. i p.); «Consolacions» (c. i p.); «Setze «lieders» (text francès); «Lais» (14 «lieders»); Cinc «lieders»; «La Primavera», 12 «lieders» (poesies de Francesc Matheu); Sis «lieders» (poesies de M. Morera); «Amorosa» (poesia de Bartrina).

«Couronnement, marche, hymne a grande orchestre»; «Fête, marche a grande orchestre» (executada en un dels concerts del Teatre del Liceu, de l'any 1871); «Scherzo fantástico» (org.); «Elegia a Roma» (org.); «Meditació funebre», per a orquestra (per a l'aniversari de la mort de Josep Masriera); «La veu de les muntanyes», escenes simfoniques per a orquestra; «Himne» (org.); «Marche triomphale dédiée a Frédéric Mistral» (grande org. i bandes militars); «Triomf», poema simfonic per a orquestra; Sardana per al drama «Gerona», de Pérez Galdós.

Obres per al teatre: «El último abencerraje» (partitura primitiva data de l'any 1868); «Les aventures de Cordary», òpera bufa (1873); «El diplomático», anomenada després «Lluch-Llach», òpera bufa (1873); «La fantasma groga», (traducció de Coll i Britapaja de «Dot mal placée», òpera de Lacome); «Ells i elles», sarsuela catalana en dos actes, lletra de Joaquim Riera i Bertran (1873); «La veritat i la mentida», sarsuela catalana en tres actes, lletra d'E. Vidal i Valenciano (1873); «Quasimodo» (obra estrenada el dia 20 d'abril del 1875); «El Tasso a Ferrara» (es representà al Teatre Apolo, de Madrid, i al Teatre Liric, de Barcelona); «Cleopatra», òpera en quatre actes (1878); «Eda», òpera còmica en tres actes (1887); «Little Carmen», òpera en tres actes (només fou escrit el primer acte); «Mara», òpera còmica en quatre actes (1889); «Els Pireneus» (obra estrenada al Teatre del Liceu, el dia 4 de gener del 1892); «La Celestina» (1902); «El comte Arnau», Festival liri popular en dues parts, poema de Maragall (1904).

«Cançó llatina», per a orquestra, solo i chors (1878), pe ra les festes que

la «Société pour l'étude des langues romanes» celebrà a Montpeller (el text català de l'esmentada cançó és de N'Albert de Quintana i Cambis); «La matinal», quadro de naturalesa, per a solo, chors i orquestra invisible, lletra d'En Gual (estrenat al Teatre Principal, de Barcelona, el dia 27 d'octubre de 1905); «Visió de Randa», poema amb personatges, chors i orquestra, lletra de M. Morera i Galfia (1905); «Glossa», simfonia jubilar per a veus i orquestra (poesia d'En Maragall), composta per a la inauguració del Palau de la Música (Orfeó Català), any 1906.

Música religiosa: «Rosari» a quatre veus, tres «Ave Maria» «Letrilla», «Missa» a tres veus, «Missa» en fa major, «Missa» en sol major, «Gols» a Santa Mònica, «Pare nostre», «Ave Maria» i «Gloria Patri», «Missa» en do major, «Missa de Requiem», a tres veus i petita orquestra, «Dues misses» (do major i do menor), «Missa solemne de Glòria». Obres aparegudes en la publicació de música religiosa: «Salterio Sacro-Hispano», etc.

El mestre que tots plorem ha estat, en fi, com tothom sap, un dels homes que més han honorat la musicologia hispànica. Els seus llibres i treballs escampats arreu, no solament entre nosaltres, sinó en les més importants publicacions estrangeres, són notabilíssims i conegudíssims. Res del que es refereix a la música fou indiferent a l'home incansable i erudit que acabem de perdre. Citem qualsevol del que «aconseguí» publicar (car moltes coses no han pogut ésser publicades!): «Los músicos españoles», antigues y modernos, e sus libros» (solament es publicaren 128 pàgines...), «Diccionario técnico de la música», «Diccionario biográfico y bibliográfico de músicos y escritores de música» (no pogué tampoc terminar-se...), «Por nuestra música», «Hispanice Scholia Música Sacra» (antologia importantíssima), «Teatro Lírico Español anterior al siglo XIX» (text literari i musical), «Emporio científico e histórico d'Organografía musical antigua española», «Prácticas preparatorias de instrumentación, enderezadas a saber preparar y a escribir con propiedad las voces y los instrumentos», «Músics vells de la terra», estudis monogràfics, crítics, biogràfics i bibliogràfics d'antics mestres catalans (treball importantíssim que publicà la «Revista Musical Catalana», butlletí de l'Orfeó Català); «El organista litúrgico español», «La cançó popular catalana, la lírica nacionalitzada i l'obra de l'Orfeó Català» (opuscle escrit per encàrrec de la Junta del Congrés de la Llengua Catalana, any 1906), «Musicalerías», «Antologia de organistas clásicos españoles» (segles XVI, XVII i XVIII), «Catàleg de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona», «Músics contemporànies y de orce timpós», «Jornades de arte», «Orientaciones», «Els madrigals i la missa de difunts d'En Brudieu», en col·laboració amb mossèn Higiní Anglés (obra publicada per l'Institut d'Estudis Catalans), etc., etc.

El mestre Pedrell col·laborà també al conegudíssim «Diccionario de la música» d'En Riemann, a la important publicació alemanya «Sammelbände der Internationalen Musik-Gesellschaft», a les més interessants revistes franceses i hispàniques, al «Diario de Barcelona» i, darrerament, a «La Vanguardia». Escriví, en fi, el primer article de les «Páginas Musicales de LA VEU».

L'autor il·lustre de «La Celestina», fou professor al Conservatori de Madrid i donà interessants cursos i conferències a l'Ateneu de Madrid, a l'Ateneu de Barcelona, etc.

El mestre Pedrell deixa també escrites moltes transcripcions i traduccions. La seva acció com a professor ha estat també entre nosaltres plena d'eficàcia. Ha estat un guia, un sembrador d'idees, un exemple viu d'amor a l'art i a la cultura. El seu esperit ha influït, veritablement, en l'esperit dels seus músics contemporanis. I el seu nom ha estat sempre venerat, respectat, no solament a Hispània, sinó arreu del món on batega l'amor a la música i a la cultura.

Decansi en pau el mestre venerable; l'home activíssim i inlassablement exemplar.

F. LL.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

Els fets de La Bisbal

La Unió Jurídica Catalana

El Consell Directiu de la Unió Jurídica Catalana va visitar al senyor president de l'Audiència Territorial de Catalunya per a fer-li present la necessitat d'una enèrgica intervenció en el cas del jutge de La Bisbal, i d'una mida de caràcter general per a evitar la repetició de casos semblants.

El senyor president de l'Audiència, coincidint en deplorar els fets esdevinguts al partit de La Bisbal i en que no pot ésser tolerat cap insult ni tan sols una descortesia a la llengua catalana, va manifestar que no podia acceptar ni trametre al seu superior les notes de la Unió Jurídica, precisament per ser en forma oficiosa i no estar esteses en el paper timbrat corresponent.

La Unió Jurídica Catalana, que no pretén mostrar-se part en expedients ni intervenir en afers burocràtics, sinó manifestar amb lleialtat a qui cregui convenient al seu criteri, complint amb això la missió per a què fou constituïda, es creu obligada a publicar les esmentades notes, al sol objecte que arribin a coneixement de qui correspongui i, en primer terme, de l'opinió ciutadana.

Els documents presentats al president de l'Audiència, i rebutjats per aquest diuen així:

«Es en buena doctrina principio tan conocido y cierto que reviste la categoría de axioma, el de que en un Estado libre no cabe distinción sustancial entre el pueblo y las autoridades que le rigen. Desde el momento en que se admite tal distinción se confesaría sin necesidad de demostrarlo un indicio regresivo, pues solamente puede tener lugar cuando existe el dominio de un pueblo sobre otros, o sea cuando la autoridad de uno de ellos corresponde en realidad a pro-consoles o gobernadores nombrados por la metrópoli, cuyos intereses en todo orden se hallan en cierta oposición con los del pueblo gobernado que se pretende asimilar.

En un Estado libre las autoridades, o según la terminología aceptada en derecho, los que ejercen los poderes que son a un tiempo del pueblo y del Estado, deben de ser los genuinos representantes del primero y no se concibe sin una negación del orden legítimo y de la misma libertad en principio proclamada que dejan de respetar, y más aún que respetar, de representar en todas sus manifestaciones, el natural desenvolvimiento del pueblo, a cuyo frente se hallan. Las autoridades deben de hallarse en principio como tales sobre todos los partidos, pero en síntesis y en conjunto no pueden estar en oposición con lo que caracteriza al pueblo que en realidad dirigen y representan, mejor dicho, deberían regir y representar. El desconocimiento de este principio es, como se ha dicho, la negación, antijurídica, del orden legítimo, pues equivale a establecer con todas las consecuencias que los hechos traen aparejadas la distinción entre metrópoli y colonias, entre pueblos dominantes y pueblos dominados, entre núcleos o clases dirigentes y dirigidos, dando en una esfera apariencias de legalidad a un verdadero desorden y autorizando en otra todas las resistencias que, calificadas diversamente cuando se producen, la historia, siempre imparcial y siempre serena, se encarga un día de consagrar.

El poder judicial no escapa ciertamente a la regla general que, sin necesidad de ser proclamada y con la fuerza de las leyes naturales, constituye a los demás poderes. Porque es la Administración de Justicia, institución barto levantada para que pueda ser el juez, incluso dentro de las doctrinas de la ley orgánica del poder judicial, vigentes en España, considerado meramente como funcionario técnico encargado de establecer sin otra trascendencia, una ecuación más o menos adecuada entre determinados hechos y los preceptos de una legislación. La trascendencia de su misión es ciertamente más alta y por algo se ha calificado a los Tribunales de Poder judicial y por algo también se les ha considerado como organismos merecedores del mayor prestigio y cuya sanidad y eficacia es índice exprestivismo de la potencialidad y valor de un Estado.

El deber primordial de un juez, ya que con ello no hace más que cumplir su misión de administrar justicia, es la de respetar, y en cierta manera defender y promover el derecho, las legítimas costumbres y el idioma del pueblo con el cual de-

be convivir, y en cierta manera mientras ejerce el cargo, representar. De lo contrario, como se ha dicho antes, se retrocede al sistema de pretores y pro-consoles, inadmisibles en todo Estado libre, y que de hecho introducen la distinción entre partidos leales y desleales a una Metrópoli o a un sistema, distinción fecunda como la Historia demuestra en toda clase de malas consecuencias.

No es ahora ocasión de discutir si es hecho feliz o realidad menos plausible, pero es un hecho incontestable y cierto que en Cataluña se habla el idioma catalán y que ese idioma, suficiente a todas las necesidades del pueblo que lo habla, no es, ni debe ser, ni quiere ser por este pueblo preterido; es el del idioma, derecho que se confunde con el de la existencia, y la justicia y la corteja exigen a un tiempo que quien voluntariamente venga a vivir en Cataluña y a tratar con catalanes tenga aprendida la necesidad de respetarlo. Es por estos motivos, tal vez asequibles, con un mero examen superficial, que se constatan hondas conmociones de la opinión pública y profundo disgusto en el pueblo catalán en las cosas, por desgracia repetidas, en que el representante de un poder del Estado deja de expresarse con la corrección y respeto debidos al idioma en Cataluña hablado y que en el terreno doctrinal, no por ser menos glorioso de lo que en realidad es y por tener menos títulos de honor en la historia de nuestra civilización, atendido el solo hecho de ser el idioma de un pueblo, sería menos respetable.

La conmoción producida parece algunas veces desproporcionada a la cuantía y circunstancias del agravio y es difícil explicarse la desproporción, esta empero la sorpresa al considerar que en estos aspectos no hay materia leve, ni distinción entre infracciones graves y menos graves; por atacar fundamentalmente al ritmo de la vida nacional con infracciones todas ellas graves, merecedoras de sanción severa, que si no aplican de momento las autoridades superiores, aplicanlas, y cuando les llega el turno inexorablemente, la conciencia popular, no menos que la Historia.

Y la conmoción es más honda todavía cuando semejantes hechos son producidos por un representante del poder judicial, por humilde que sea su categoría, pues deja de ser el representante de la justicia para convertirse en portavoz de una tendencia no legítima, y es con estos hechos como se consuma cada día con caracteres de mayor gravedad el divorcio profundo entre un pueblo del Estado y los poderes de éste, que deberían ser la mayor garantía de su existencia.

Cuando la lucha es viva, puede parecerle al observador superficial que las calificaciones son excesivas y los augurios intuidados, pero para convencerse de la verdadera realidad, basta considerar lo ocurrido en casos semejantes por desgracia no solamente liquidados, si que también olvidados. El Estado español, dominó, como hoy en Cataluña, en Nápoles y en Milán, donde se hablaba una lengua y se observaba un derecho, lo propio que en Cataluña; los ciudadanos de aquellos Estados se confundieron con los peninsulares y no es debido a su falta de lealtad, si quedaron en definitiva separados de la Monarquía española. Los funcionarios del Estado no supieron cbrar con la ecuanimidad necesaria y la lengua y la manera de ser de aquellos países quedaron relegados sistemáticamente a un lugar cada vez más secundario sin que de ello se hiciera caso, porque los mismos excesos del poder venían cubiertos con el aplauso de aquellos indígenas que en espera de ventaja propia o por irracional espejismo, se calificaban a sí mismos de leales y formaban un partido que nunca deja de aparecer en todo pueblo colonial a truíso en los países pertenecientes a un Estado donde la hegemonía corresponde a un determinado pueblo, clase e idioma. Pues bien, hoy se comprueba cómo el Gobierno del Estado español ha dejado en Italia, precisamente por esos pequeños incidentes, triste y tal vez innecesario recuerdo hasta el punto de formar ello la conciencia popular y de leerse en obras populares, incluso redactadas por autores favorables a nuestra historia y en las más impensadas frases tan severas como las que a continuación se

copian, sacadas al azar de una obra publicada con ocasión de un jubileo de cuya gloria cabe no peguina parte al rey Felipe II: «... tutti sanno che, fra quanti spadroneggiarono in questa nostra Italia, nessuno lasciò orme più funeste della Spagna. Il suo governo, che per maggior sventura pesò sull'Italia quasi due secoli, era quanto di più abile a far immaginare per attutire nei sudditi ogni nobile iniziativa, che essi sapevano elevare a sistema di governo». Para evitar la alusión que la misma naturaleza de las cosas establece, se juzga inoportuno reproducir expresivísimos pasajes de esta y otras obras científicas y populares publicadas y sancionadas con todos los prestigios y los juicios que expresan sobre los «realismos» de aquella época, y que de «españolismos» que eran, pasaron a ser «germanismos» cuando las páginas de un tratado, debido a la fuerza de las armas, substituyeron en los edificios públicos las dos columnas de Hércules con las dos cabezas de un águila imperial.

Se ha pensado en traer a colación el ejemplo de Italia como más semejante hoy por hoy a Cataluña, dejando a propósito de hablar de otros pueblos que contaron también con partidos «realistas», de los que, a pesar de hablarse una misma lengua y de tener comunidad de tradición, dejó de subsistir incluso el recuerdo, cuando la secular incompreensión de los poderes del Estado vió con las armas relegado su dominio secular al de la Historia.

El caso ocurrido en la ciudad de La Bisbal con el señor juez de primera instancia de aquel partido, aunque en sí mismo grave, por cuyo motivo será tratado en nota aparte, no ha podido ser considerado por la Unió Jurídica Catalana como hecho episódico y aislado, sino que ha debido considerarlo, atendidos otros precedentes, en su aspecto general y con toda la atención que en realidad el problema requiere. Entiendo de la Unió Jurídica Catalana que en Cataluña el Poder judicial, tal como está actualmente constituido, o debe de ser representación del pueblo con que conviva o no tiene razón de existir, estando convencido de que no puede ser obstáculo a ello la diversidad de procedencia y lenguaje de funcionarios por cuanto en un Estado libre y civilizado si es elemental sostener al funcionario con un decoroso haber, no lo es menos exigirle que se halle en todo caso a la altura de su misión, mayormente siendo ésta, como es la judicial, de orden tan elevado; y si no puede en buena doctrina excusarse al desconocimiento de la lengua hablada en el país donde se acepta un destino, no cabe en ningún orden excusa a una falta de respeto a dicho idioma, aun aceptando el negado supuesto de que solo quisiese expresarse en él una minoría.

Y solamente para el bien público, la Unió Jurídica Catalana, fuera de toda consideración personal y de todo trámite jerárquico, se cree en el deber de llamar la atención del señor Presidente y Sala de Gobierno de la Audiencia del Territorio, no en solicitud de cosa alguna, ni en perjuicio del mismo orden jerárquico, que es la primera en respetar, sino particular y atentamente y con el derecho con que todo ciudadano puede y debe dirigirse a las autoridades, cuando los hechos así lo exigen.

II

«Examinado todo lo concerniente a la actuación pública de don Benito García Gómez, Juez de primera instancia e Instrucción del partido de La Bisbal, y sin entrar en lo más mínimo en la apreciación de su conducta en el ejercicio de sus funciones estrictas de juzgador, aparecen como fuera de duda y dejando aparte otros de menor relieve, aunque no desprovistos de importancia, los siguientes hechos que son del dominio público:

1.º—Que habiendo presidido como Juez y cabeza de los Letrados y Curiales de aquella ciudad una función religiosa, en el discurso de gracias pronunciado después de ella aludido directamente al hecho de haberse predicado en catalán en otra función a que había sido invitado, presidida esta última por el Magnífico Ayuntamiento, calificando tal acto de falta de cortesía, y, son palabras textuales de «antítesis de la educación».

2.º—Que ha intervenido directamente, lo propio que un hijo suyo, en cuestiones motivadas por el canto de «Los Segadors» en una sociedad debidamente autorizada, hechos en que intervino la fuerza pública fuera del conducto regular por faltar la orden y conformidad de la Autoridad res-

ponsable del orden que sin la conducta del Juez no se hubiese perturbado. Con motivo de tales hechos, que en todo caso son de carácter político, se instruyó sumario a consecuencia del cual fueron detenidas varias personas merecedoras de respeto y que en realidad no delinquieron, conduciéndoselas públicamente en forma vejatoria y con alarde de fuerza innecesario, a cuyos hechos no es ajeno don Benito García Gómez, pues parece que los inspiró, pero aun no siendo así dejó de prevenirlos y reprimirlos como era su deber.

Los aludidos hechos han producido en la ciudad de La Bisbal el natural sentimiento y don Benito García Gómez, que prosigue actuando como Juez y autoridad superior de aquel partido, no ha procurado en lo más mínimo conciliar los ánimos, ni dar las satisfacciones debidas.

Aun sin entrar en el examen de estos hechos, resulta que la población de aquel partido, principiando por su más autorizada representación popular, o sea por el Ayuntamiento de su capital, no puede reconocer en dicho funcionario los altos prestigios, ni depositar en el mismo la elevada y sincera confianza que requiere como condición necesaria el ejercicio de su cargo.

Por estos motivos parece que sería necesario aplicar el párrafo segundo del artículo 235 de la Ley Orgánica del Poder Judicial en relación con el párrafo tercero del mismo artículo, por cuanto, aun sin juzgar los hechos es obvio que las consideraciones del orden público son suficientemente calificadas para exigir la traslación de dicho señor Juez.

Es además notoria que la intervención que en alguno de los aludidos hechos ha tenido directamente el hijo de dicho funcionario sobre el cual carecen las Autoridades judiciales superiores de jurisdicción gubernativa y disciplinaria, por cuyo motivo no cabe asegurar su conducta futura y dados los vínculos que unen a dicho joven con su señor padre, la permanencia de éste en el cargo de Juez ha de constituir motivo de fundado recelo para la población. Si por el solo hecho de que el hijo de un Juez adquiere bienes inmuebles en la demarcación del partido impone el artículo 234 la traslación forzosa del padre, con mayor motivo debe de considerarse procedente, desde el momento en que aquel resulta con interés de otro orden, todavía más trascendental y con enemistades que cuanto más sensibles sean más han de afectar a la imparcialidad y confianza que debe de tener e inspirar el Juez.

Estas consideraciones son tanto más de atender, teniendo en cuenta que el mismo don Benito García Gómez ha incurrido en notoria culpa significando en forma incorrecta tendencias incompatibles con su carácter de Autoridad en un pueblo catalán.

El idioma catalán es para Cataluña cosa sagrada e intangible y el uso de dicho idioma es derecho en todos los actos de la vida; en catalán se dirigen las Autoridades de Cataluña a la Majestad del Rey y la Majestad del Rey no toma a agravio ni descortesía, porque el tomarla como tal sería cometerla, que se la hable en dicho idioma; menos puede, por tanto, un Juez ni otro funcionario censurar públicamente que en Cataluña no se emplee en los actos públicos y religiosos el idioma catalán, pues tiene derecho a su respeto.

Por otra parte, un funcionario que en ejercicio de su cargo debe de aplicar fuentes legales, cuyo texto oficial es exclusivamente catalán, no puede confesar la ignorancia de dicho idioma, en el que se expresan, además, los que hoy son sus ciudadanos, sin proclamar su propia incompetencia.

Y en la disyuntiva de incompetencia o agravio o en ambas cosas a la vez ha de hallarse la calificación de los hechos por cuanto les es reconocido en Cataluña el de que el tacer el uso del idioma catalán en una manifestación cualquiera de la vida, constituye acto que aunque no sea penable hace desmerecer gravemente en el concepto público y viene por ende comprendido por lo menos, ya que en realidad el concepto es más grave, y en el número 10 del artículo 110 de la Ley orgánica del Poder Judicial.

Las consideraciones que preceden permiten omitir las que sugieren los demás hechos ocurridos a reserva de expresarlos si fuere necesario.

La Unió Jurídica Catalana, constituida para el predominio del derecho, no puede menos que deplorar los hechos ocurridos y de desear que se restablezca en la mejor forma posible el imperio del orden legítimo y debido, llamando al efecto

L'actualitat social

AUTOPSIA

S'ha efectuat pels metges forenses, doctors Trias i Sureda, l'autopsia del cadàver d'Esteve Fortuny, assassinat al carrer del Pacífic, de Sant Andreu, la matinada del propassat dimarts.

El cadàver presentava tres ferides al cap i una a la cuixa esquerra. Li produí la mort, quasi a l'acte, l'hemorràgia interna cerebral traumàtica, produïda per les ferides del cap.

Per aquest fet no s'ha fet cap detenció.

INDOCUMENTATS

Han arribat, procedents de Madrid, diversos estrangers indocumentats, els quals, després de completar els corresponents tràmits, seran enviats a llurs respectius països.

La policia tracta d'establir llur nacionalitat, la qual cosa, en alguns, és difícilíssim, tant pel gènere de vida d'aquests estrangers, com pels trànsits soferts en alguns països a causa de la guerra.

A MATARÓ

A Mataró s'han declarat en vaga 150 operaris de la fàbrica de paper i cartó dels senyors fills d'Antoni Fabregas, per haver estat denegada la petició d'augment de jornal que havien formulat.

A SITGES

Ha reprès el treball la fàbrica de calçat que don Ramon Portas té establerta a Sitges.

Els obrers es declararen en vaga i el patró ha pogut trobar personal per a substituir-los.

LA VAGA DELS BARBERS

Ahir vespre es van reunir al Govern civil, sota la presidència del senyor Roselló, els patrons i obrers barbers, per a veure si s'arribava a un acord en el conflicte que ambdues parts sostenen.

Els patrons insisteixen en que les peticions de llurs dependents són inadmissibles.

Aquests etiraran avui els pocs dependents que venien treballant en algunes perruqueries.

Polítiques

EL PROXIM ONZE DE SETEMBRE

Per tal de respondre a les moltes consultes que a tothora es fan al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria sobre els actes d'Afirmació Nacionalista que s'han de celebrar a Barcelona el dia 10 de setembre, aquesta entitat assabenta que tothom, sigui quin sigui llur matís polític dintre del Nacionalisme Català, por dirigir-se a la Secció Permanent de Propaganda Autonomista i a les oficines generals, ja que en els esmentats actes hi caben tots aquells que vulguin la llibertat de Catalunya.

La Secció Permanent de Propaganda del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria està organitzant per a la nit del 10 de setembre una important funció patriòtica, la qual serà un complement de la gran manifestació del matí i de la diada de l'onze.

La Junta d'aquella Secció del Centre compta ja amb el modern i ventilat Teatre Tivoli, els empresaris del qual l'han cedit per aquell dia, donat el caràcter de la diada.

Hi ha desitjos que l'esmentada funció resulti un esdeveniment i per això s'han fent importants gestions, el resultat de les quals podrem comunicar dins pocs dies.

la atención del señor Presidente de la Audiencia del territorio y sin inmiscuirse en lo más mínimo en las funciones de su Autoridad.

Y al cumplir esta misión el Consejo Directivo, se complacen los que suscriben en reiterar a S. E. el testimonio de su consideración personal.

F. de P. Maspons, Noguer i Comet, Anguera de Sojo, Masferrer, Jover i Nunell.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

INCAUTACIO DELS FONS CONFIAIS AL COS DE CORREUS

La «Gaceta» publica la següent real ordre de Governació:

«Excm. Sr.:

Dissolt el cos de Correus per real decret de 8 del corrent mes, publicat en la «Gaceta» d'avui, i persistint el retard deliberat i sistemàtic del servei, co que lloga a la seva reorganització, mentre aquesta es fa, S. M. el Rei s'ha servit disposar, en relació amb el maneig de fons abans atribuït al cos de Correus, i servei de gir postal, circulació de plects de valors declarats i la imposició i devolució de quantitats de la Caixa postal d'Estalvi, el següent:

Primer.—Els governadors civils de les províncies o llurs delegats es personaran, en unió de l'administrador, si es troba present, d'un funcionari del Banc d'Espanya elegit pel director de la sucursal respectiva, i de dues persones la designació de les quals es demanarà a les Cambres de Comerç, en el local de l'administració de correus.

Els governadors ordenaran el lliurament immediat dels fons al funcionari que els tingui; es redactarà una acta que subscriuran les persones presents i les quantitats incautades passaran, sota rebut, a poder del funcionari del Banc d'Espanya, que les dipositarà en aquest establiment oficial de crèdit.

Els governadors civils faran ús de tota llur autoritat per a exigir el compliment estricte d'aquesta instrucció.

Segon.—En les localitats on no hi hagués governador civil exercirà les funcions encomanades a aquest l'alcalde o la persona en qui delegui. Si hi hagués sucursal del Banc d'Espanya designarà aquesta el funcionari que ha d'incautar-se dels fons, mitjançant rebut, i si no hi hagués sucursal es lliuraran aquests a l'agent receptor de contribucions de la localitat perquè aquest faci ingressar al Banc d'Espanya.

Tercer.—Queda en suspens per ara el servei de valors declarats.

Els plects fins avui admesos s'entregaran a llurs destinataris mitjançant ordre del senyor director de Correus o del funcionari o funcionaris que designi, a qui donarà les instruccions necessàries.

Quart.—Queda interromput el servei de la Caixa postal d'Estalvi en quant a l'admissió d'imposicions, però continuarà el de reintegrar en la forma i amb les instruccions que tingui a bé donar el director general de Correus.

Cinquè.—El director de Correus i Telègrafs queda facultat per a delegar les funcions que se li encomanen en aquesta real ordre en els governadors civils o en funcionaris de l'antic cos de Correus.

De real ordre ho dic a V. E. per el seu coneixement i efectes consegüents.

Deu guardi a V. E. molts anys.
Madrid, 18 d'agost de 1922.—Pinies.
Srs. director general de Correus i Telègrafs i governadors civils de totes les províncies.»

AL PALAU DE COMUNICACIONS

Els periodistes s'han posat, avui, ben dematí, en campanya.

Com s'esperava, la «Gaceta» ha publicat la Real ordre de Governació amb instruccions relatives a la realització de determinats serveis.

El Palau de Comunicacions ha aparegut pres militarment.

A cada porta hi havia una parella de la guàrdia civil i a les dependències, distribuïdes, forces del dit institut.

En aquesta dependència de Correus només es permetia l'entrada als periodistes.

A la sala de batalla treballaven, intentant la distribució, 50 agents de vigilància, al comandament del comissari de Transports, senyor Montes.

Els valors i certificats arribats aquest matí, foren tramesos al propi director general, el qual firmava les guies de rebut.

EL PERSONAL POSTAL

Des de les vuit del matí, els empleats de correus vaguistes s'han estacionat a l'acera dreta del carrer d'Alcalá, passejant-se fins al Palau de Comunicacions i esperant el desenvolupament dels esdeveniments.

A un quart de deu s'han reunit al

Bar Sol, de la Porta del Sol, els caps de Correus.

Després d'un breu canvi d'impressions, els reunits han acordat, per unanimitat, ratificar la seva adhesió als oficials de Correus, en aquests moments de vaga, i córrer la mateixa sort.

L'acord ha estat comunicat al llarg del carrer d'Alcalá, informant-se d'ell tots els funcionaris.

REUNIO DISSOLTA

Per a dos quarts d'onze estava convocada una reunió de funcionaris vaguistes al Retiro, en l'explanada de l'estany gran, i al Parc s'han dirigit els 2.500 funcionaris dissolts.

Quan es trobaven congregats en el dit lloc, s'ha presentat el comandant de seguretat senyor Pangua, amb dues seccions de seguretat.

El senyor Pangua, sol, s'ha avançat i ha parlat amb els caps de Correus, manifestant-los que tenia l'ordre d'impendir, a tota costa, la reunió, i pregava, per tant, que li evitessin el tenir de complir aquella ordre.

Els caps han parlat amb el Comitè de Vaga i aquest, obrant prudentment, ha disposat que els congregats es dissolguessin, com ho han fet, formant després petits grups els quals es passejaven pel Retiro i que baixaven pel carrer d'Alcalá fins a la Plaça de Castelar.

EL PRESIDENT

El cap del Govern s'ha traslladat a les nou del matí al ministeri de la Guerra on ha rebut la visita del ministre del Treball i del d'Instrucció pública.

Després l'han visitat el sots-secretari de Governació i el capità general de Madrid.

EL DIRECTOR DE COMUNICACIONS

Al migdia ha rebut als periodistes el director general de Comunicacions, manifestant-los que continuava rebent innumerable sol·licituds de matrimonis, militars, sacerdots, etc., etc., demanant l'ingrés al Cos de Correus.

Aquestes sol·licituds s'han enviat al Registre especial obert a Governació, on n'hi ha tantes, que podrien formar-se ja diversos escalafons com el de Correus.

Ha confirmat que aquest matí ell havia actuat de carter major, rebent les expedicions que arribaven anit passada, i les ambulàncies arribades aquest matí, ja que no hi havia a la Central ni un sol cap.

Ha afegit que havia rebut la visita d'alguns alts funcionaris, però que aquests s'havien limitat a donar-li compte de les dues reunions celebrades al matí.

Ocupant-se de l'actitud del Cos de Telègrafs, ha dit el senyor Silveira que ahir s'havien efectuat 37.500 transmissions, i que avui en portaven realitzades 27.500.

Ha advertit que en el cas de complir estricte el reglament i Cos de Telègrafs no podria efectuar més de 10.000 transmissions.

DE LA PRESIDENCIA

El sots-secretari de la Presidència, qui ha arribat avui a Madrid, ha manifestat als periodistes, per encàrrec del senyor Sánchez Guerra, el següent:

—Desitjo fer constar que els funcionaris de Correus no demanen el compliment de l'acta del 31 de juliol, sinó dues pagues extraordinàries una el setembre i altra el gener, i demés 100 pessetes anuals en qualitat de premi de constància des del dia que ingressaren al Cos.

Això representa nou milions; és a dir, que s'han apartat de les primeres peticions per a empetar-hi, amb motiu dels premisses de la constància, una petició econòmica que no es pot concedir sense el concurs de les Corts.

No queda, doncs, altra solució que sostenir el prestigi del Poder públic i normalitzar els serveis.

A la Presidència s'han rebut nombroses instàncies demanant ingressar al nou Cos de Correus.

Aquestes instàncies han estat trameses al registre especial que s'ha obert al ministeri de la Governació.

Acabà manifestant el senyor Marfil que el Govern s'havia preocupat des del primer moment de millorar els serveis de Correus: prova d'això era que al pressupost de Correus es consignava un augment de 700.000 pessetes en relació a l'any anterior.

El sots-secretari de Governació facilità una còpia de telegrams rebuts d'Avia, Albacete, Constantina, Cadix, Palencia, Castrojales, Penaranda,

Soria, Elda, Oviedo, Còrdova, Sevilla i Zamora, protestant contra la vaga de Correus i oferint llur cooperació per a normalitzar el servei.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE LA GOVERNACIO

Madrid, 19, 4'15 tarda
El ministre de la Governació en rebre a primera hora d'aquesta tarda els periodistes els ha parlat del conflicte de Correus dient:

—Avui, 19, he començat de rebre adhesions de funcionaris que desitgen ingressar al Cos de Correus, i en aquest moment, un quart d'una de la tarda, aquestes adhesions sumen 24.

Hem rebut oferiments de les Cambres de Comerç, i en relació amb aquestes i altres entitats, que necessiten emplear el servei de Correus, s'han dictat les següents instruccions:

Primera.—Les col·lectivitats on hi hagi associats comercials, industrials, banquers, etc., o els centres o entitats representants de professions o gremis, podran organitzar per si saques i paquets de correspondència que aniran directament a les ambulàncies per a ésser distribuïdes per províncies.

Dins de cada saca o paquet haurà d'estar classificada la correspondència per localitats, i tota junta portarà una sola etiqueta on constaran la província de destí, la col·lectivitat remitent i la indicació de si la saca ha d'ésser remesa a una col·lectivitat similar o haurà de remetre's a l'administració de Correus.

Quan alguna població important de trànsit tingui estació de ferrocarril, encara que no sigui capital de província, podran fer-se un paquet o saca especial per a remetre-la al pas del tren.

Els paquets d'aquesta manera formats hauran de remetre's a l'estació de sortida del ferrocarril en el cotxe ambulant de correus.

Segona.—La correspondència solta haurà de dipositar-se amb preferència a l'administració principal de Correus de la localitat.

Tercera.—La premsa, impresos de totes menes, anuncis, etc., podran continuar remetent-se mitjançant facturació en els ferrocarrils o trametent els paquets a què es refereix el paràgraf primer en els cotxes ambulants de les estacions de partida.

Com un periodista dignu que el públic protestava que no s'efectués ràpidament el pagament dels reintegres de la Caixa Postal d'Estalvi, ha contestat el ministre que ja s'havien donat les ordres oportunes per a normalitzar aquests pagaments en el Banc d'Espanya o en les seves sucursals.

El que passarà és que serà necessari retardar un dia aquests pagaments perquè els reclamants puguin identificar la seva personalitat.

El mateix passarà amb els girs, que establirà també el Banc d'Espanya, de conformitat amb la Real ordre de Governació publicada avui a la «Gaceta».

El Govern—ha afegit el senyor Pinies—continua rebent nombrosos oferiments que són molt valuoses i sorprendran pel nombre i qualitat de les persones que estan disposades a treballar a Correus.

Ara s'està treballant en la classificació de la correspondència.

—Ho fan els guàrdies de seguretat? No. Ho realitzen funcionaris de diversos ministeris, els quals s'han distribuït en torns.

Està clar que la labor és complicadíssima, però s'anirà realitzant a poc a poc.

La premsa podrà continuar trametent mitjançant la facturació dels paquets.

Ha negat el ministre que a la Sala de Batalla treballin expulsats.

El que sí és veritat —ha acabat dient—és que entre els actes de sabotatge comesos pels funcionaris hi ha el d'haver fet desaparèixer tots els rètols.

LA FACTURACIO DE LA CORRESPONDENCIA

Madrid, 19, 5'15 tarda
La «Gaceta» publica la següent disposició del ministeri de Foment:

En vista de la anormalitat de les circumstàncies i d'acord amb l'excel·lentíssim senyor ministre de la Governació, el Rei s'ha servit disposar el següent:

Tota la correspondència impresa o manuscrita que sol circular en paquets, per tenir un sol destinatari que

s'encarregui de la seva distribució posterior, haurà d'ésser admesa, des de la tarda del dia d'avui, a la facturació, en tots els trens, inclòs en els expressos.

Els remittents podran dirigir-se per a aquest servei una hora abans, almenys, de la sortida de cada tren, als interventors de l'Estat i als caps de les estacions corresponents.

Les empreses ferroviàries prestaran la major atenció als dits serveis, procurant que es realitzin amb la major rapidesa i donant totes les facilitats que siguin possibles als remittents i consignataris.

Quan es tracti de facturacions d'impresos la franquícia dels quals estigui concertada i han estat declarats pels remittents, l'import de la facturació serà satisfet per l'Estat.

De Real Ordre, etc. — Madrid 18 d'agost de 1922. — R. de Viguri.

LA «GACETA»

La «Gaceta» també publica:
D'Estat.—Disposant que el sots-secretari d'aquest ministeri cessi en el despatx dels assumptes d'aquest departament.

D'Instrucció.—Resolent els encursos celebrats per a l'adquisició del material de vies, amb destinació a les vies franceses de l'estació internacional de Canfranc, del ferrocarril transpirenenc de Suera a Oloron.

DENUNCIA

El Govern ha tramès al fiscal el manifest publicat pel Comitè executiu del Cos de Correus, en el qual es replicaven les manifestacions fetes pel senyor Sánchez Guerra, en la seva visita al Palau de Comunicacions.

El fiscal ha tramès el dit manifest al jutjat, amb la corresponent querrel·la perquè s'instrueixi l'oportú sumari contra el comitè executiu del Cos de Correus.

LA SITUACIO POLITICA

Un diari posà en boca d'una persona molt relacionada amb les altes esferes governatives i amanifestació que és infundat el rumor d'haver el Govern desencadenat el conflicte de Correus amb l'objecte de produir una crisi.

Res pot moure al senyor Sánchez Guerra a abandonar el Govern en aquests moments.

Està projectada una crisi parcial per al proper setembre.

En el Govern entrarien dos clivings i un maurista, i les carteres vacants, comptant amb la de Guerra, que exercirà el president, serien les d'Hisenda, Gràcia i Justícia, Treball i Instrucció.

Els presents esdeveniments potser precipitin els propòsits del senyor Sánchez Guerra.

Sembla cosa decidida la dimissió del senyor Silveira.

Es probable que se'l nomeni per a un altre càrrec.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 19, 6'15 tarda
A dos quarts de sis de la tarda ha rebut els periodistes al cap del Govern, al seu despatx del ministeri de la Guerra.

—Ja he dit tot el que havia de dir —ha assegurat el senyor Sánchez Guerra.—No hi ha res de particular. Aquest matí he conferenciat telefònicament amb l'ambaixador d'Espanya a París, el qual ha tornat de Deauville, per a tornar a confetenciar amb mi aquesta tarda.

Joestic satisfet, perquè tinc el concurs de l'opinió que anima el Govern.

Aquest matí han sortit de Madrid algunes expedicions, i aquest tarda en sortiran més.

De les paraules del cap del Govern sobre la seva conferència amb l'ambaixador d'Espanya a París sembla deduir-se que ha enviat a la firma d'El Rei alguns nous decrets relacionats amb el conflicte de Correus.

COMUNISTES I SOCIALISTES

Fa uns dies que els comunistes vénen fent campanya d'agitació prop de les societats obreres on tenen influència d'amistat, per a produir vagues en contra dels desigs de la Unió General de Treballadors i dels socialistes en general.

Ahí i en vista d'estar actuant fora dels mandats de la Unió General de Treballadors i mercè a les esmentades pressions, el Comitè d'aquesta organització ha donat de baixa a algunes agrupacions obreres, entre elles la de dependents de comerç, indústria i banca.

UN RUMOR

Melilla.—Circula amb insistència el rumor que un grup de cabilleria que tractava de rescatar els presoners per a tornar-los a Espanya agredí a Abd-el-Krim, ferint-lo de gravetat.

EL CONFLICTE DEL RAM DE LA FUSTA

S'ha reunit al seu domicili social l'agrupació patronal del ram de la fusta.

Ha presidit la comissió directora del local.

Hi ha assistit gran nombre de patrons ebenistes, puix l'objecte de l'assemblea era acordar tancar avui, dissabte, els establiments d'ebenisteria, acomiadant el personal.

Després de llarga discussió, s'ha convingut, per unanimitat, tancar avui els tallers, no pagar la setmana de comiatament als obrers i firmar aquesta tarda, a les set, un compromís que garantitzí l'execució d'aquests acords.

La setmana de comiatament ingressarà a l'agrupació per a auxiliar als patrons que no estinguin en condicions de resistir el locaut.

Aquests acords s'estendran als pams de tapisseria i altres.

Els patrons justificuen tal determinació dient que no poden tolerar més temps la intromissió dels delegats obrers.

ESTRANGER

El President

Alvear surt de Bordeus

Bordeus, 19.—Ahir, a dos quarts de vuit del vespre, entre les aclamacions de la multitud que envaia els carrers i el moll, el president electe de la República Argentina, senyor Alvear es dirigí a bord del vapor «Massilia» que ha de conduir-lo a Buenos Aires.

Les bandes de música de les forces que li rendiren honors executaren l'himne argentí.

Totes les embarcacions estacionades al port estaven empavassades. Nombrosos avions volaven damunt del port.

El comandant del port disposà que una esquadreta composta de dotze torpediners escortés el vaixell fins a alta mar.

El senyor Alvear, abans de marxar obsequià amb un lunch les principals personalitats franceses i argentines presents a Bordeus. En acabar donà les gràcies per l'afectuosa acollida que se li feu en aquest país i brindà per la prosperitat de França i Argentina els il·lages d'amistat de les quals procurava estreynar més i més. També brindà per la glòria de l'exèrcit francès.

El general cap del 18 cos d'exèrcit contestà en termes d'agraïment i enaltí l'exèrcit de l'Argentina.

Més tard el senyor Alvear sopà en la intimitat amb uns 25 amics i familiars, retirant-se finalment a la seva cambra.—Havas.

Manifestació comunista a Estrasburg

Estrasburg, 19.—El partit comunista del Baix Rin organitzà un miting per a protestar contra les expulsions d'alemanys indesitjables portades a cap a Alsàcia i Lorena. El miting, que no havia de tenir altra caracter que el d'una reunió de protesta, degenerà en manifestació antifrancesa.

En començar el miting es registraren ja diversos incidents que els agents de policia que hi havia al local dominaren fàcilment.

Es pronunciaren violents discursos contra M. Poincaré i es votà una moció recordant al Govern francès les virtuts franceses i revolucionàries, especialment el respecte a la voluntat del poble i als drets de l'home.

Terminada la votació, els comunistes cantaren la «Internacional», mentre gran part del públic responia amb la «Marsellesa». L'escàndol prengué tals proporcions, que calgué avisar un esquadra de gendarmes. La policia ordenà l'evacuació del local per portes distintes.

Una contramanifestació es presentà al crit unànime de «Visca França» al Comissariat general de policia per a protestar que s'hagués autoritzat tal miting.

La premsa fa notar que al local on se celebrà el miting hi havia molts alemanys.—Havas.

DE LA ITÀLIA

L'Exposició Internacional d'Art a Venècia
La retrospectiva Modigliani

La retrospectiva Modigliani ocupa la sala 12. Modigliani, se suicidà a París, després d'una vida trista, plena de deliris alcohòlics. Poques hores després de mort, l'amant del pintor es tirava de dalt a baix d'una finestra. Aquest doble suïcidi, hàbilment explotat pels marxants de la rue Laffitte, donaren a conèixer ràpidament el pobre pintor italià. Les seves taules, que els marxants havien comprat per un grapat de sous, pujaren de preu ràpidament. Avui, Modigliani, entre els snobs de l'art modern i les senyores elegants, és estimat i respectat.

Modigliani és un dels pintors més típics de la nostra època. Ple de gaucheries, de defectes i de caigudes de vegades inconscient, de vegades volgudes i fetes a posta, vol produir emoció sacrificant la realitat, violant la forma. Ariba, en aquest seu intent, a produir obres d'una característica violenta, sec, aspre. No té mai aquella lleugeresa dolçor melancòlica que tenen les ratlles més agudes i punxants del nostre pintor característic per excel·lència. En Manuel Humbert Modigliani es reporta gairebé sempre al nostre Gargallo. Modigliani, més que un civilitzat malaltís, més que un sentimental pervers i lúcid, és típicament un primitiu. Els seus genitors són, per un cantó, l'art negre, i per l'altre, els primitius umbria i toscans, d'un segle anterior al Cimabue. Aquests primitius es veuen a la Pinacoteca de Perùgia i són d'una violència brutal en deformar i d'una intensitat bàrbara i aspra en el colorit. Pinten principalment el Crist sobre la creu i donen al ventre i al coll del Crucificat un volum expressiu i un torçament trágic. Aquests primitius són al Cimabue el que aquest pintor és a l'Angelico. Aquest report crea que dona una idea exacta de la situació d'aquells pintors obscurs i bàrbaros.

Aquesta, que sembla rara barreja i és perfectament lògica, en passar violenta naturalment, però aquesta perdua més sembla produïda per impotència del pintor, que ne-ganes de semblar un home civilitzat. Modigliani té la monotonia — aquest coll llarg torçat sempre de la mateixa manera de la noia que pinta — l'aspror, l'agror i l'obsessió del caràcter que té el primitiu umbria o toscà a la seva realitat exterior. El pintor d'avui, però més plena de fums místics que tingui l'ànima, per més humilment cordial i sensual que sigui el seu gest cap a la realitat exterior, difícilment arribarà a les profundes insinuacions dels primitius. Els primitius, abans que pintors, eren homes de la seva època, i al pintaven era perquè la sang els empenyia a agafar els pinzells. Ara, primer es fa el pintor, i després, si ha de sortir, surt l'home.

Res hi ha més interessant en la història de l'art que la consideració del pas, de la transició entre una època típicament primitiva i una època endolida ja per les humanitats, una època artística. A Itàlia, per veure

això, s'ha d'anar a Assisi i a Perùgia. Stendhal, en la seva «Història de la pintura d'Itàlia», sembla encara molt preocupat sobre si el pas dels primitius a Cimabue fou provocat per l'etrusc, o pels vates grecs, o per la vinguda d'uns quants artistes grecs. Aquest problema, al nostre entendre, no té importància, perquè serà sempre insoluble. I diem insoluble perquè si no hi ha avui ningú al món que sapiga el que va passar fa cinquanta anys, malament hi pot haver ningú que descobreixi el que passava l'any 1100 o l'any 1200. El que cal a Assisi és veure el pas dels primitius a Cimabue i de Cimabue a Giotto i a Simone Martini. I constatar de seguida que si l'obra dels primitius res no té que veure amb l'art i més que veure amb la religió o genèticament amb el treball manual, Cimabue ja és una altra cosa, tota vegada que Cimabue ja és un home que fa un joc. De Cimabue al Martini, però, hi ha tanta diferència com de la nit amb el dia. El Sant Francesc de Cimabue (criptes d'Assisi) sembla un gos. El Sant Francesc i la Santa Clara de Simone Martini són dues flors de pèrers.

Fem totes aquestes consideracions d'ordre general a propòsit de la retrospectiva Modigliani per dir que l'art modern fa avui un camí invers que el que feu la pintura a Itàlia en aquelles èpoques tan reculades. L'art modern correu darrera l'emoció pura que l'academisme havia suprimit de la pintura i de l'escoltura, ha arribat a un extrem que no té res que veure amb l'art. El cubisme no és sinó una certa especulació filosòfica posada en colors. Modigliani, més que un pintor, és un psicòleg fantàstic, d'un tipus de nimfomana de Montparnasse. Tot intent de captar l'emoció pura sense tenir en compte el cos d'aquesta emoció, que és la realitat de la vida i la vida — que és emoció — n'és l'ànima, està, sembla, condemnada a perdre's en desviacions extrapictòriques.

Fan ombra a Modigliani en la sala núm. 12, uns Carrà, vulgars, molt influenciat de Picasso; uns Zarraga, inconsistent, i quatre o cinc notes venecianes de Van Dongen. La Venècia de Van Dongen és agradabilíssima. Sintètica, plena de blancs, de verd aigualit, de perles i d'opals. Sobre aquests colors, les siluetes elegants del famós pintor. Després d'haver vist aquestes notes, una més gran admiració per l'habilitat extraordinària de l'hollandès afrancesat. Van Dongen és el primer pintor modern que dona una idea «exacta» — «exacta» segons la sensibilitat moderna — de Venècia. Per fer això s'ha hagut d'acostar molt a les notes de la Côte d'Azur de Matisse. En les notes de Venècia, Van Dongen és un Matisse per a les cocottes de luxe. Matisse, al seu costat, queda burges.

I això és, res més que això, l'Exposició Internacional d'Art de la ciutat de Venècia.

JOSEP PLA.

Venècia, agost.

Un monument
per En Pep Ventura

La Comissió Pro-Monument a en Pep Ventura ha circulat la següent al·locució:

«El! tu! Si ets català, siguis qui siguis, que has sentit, una nora o altra, revelar-se en el teu viure d'home de la terra tot el màgic poder de la sardana i saps, sense cap altra explicació que no sigui la de l'agil palpit del cor, tota la joia i tota la força també que aquesta dansa de la pàtria, noble i serena, ha portat dintre el teu esperit. Escolta!»

En la sardana que ens mou a tots: en la sardana que ha aixecat i ha exaltat el poble; en la sardana que el retorna als seus anhels altíssims de lluita i de llibertat; en la sardana que aviva i refa el sentiment cordial de la germanor per totes les contrades d'aquesta Catalunya nostra: en la sardana que serveix eterna la joventesa heroica i l'alegria primaveral del cor, hi ha l'ànima viva d'un home humil, d'un home generós, d'un home sensible, com cap altre, a les veus pregores de la terra, i és aquesta ànima, que canta amorosa i cantant sempre més dintre la nostra ànima, la d'aquell home predestinat que en mig les clares llums de l'Empordà s'alçava cada dia més enlaire com la visió magna i tranquil·la del geni tutelar de la raça.

Tu ja saps — com sap tot bon català — que aquest home és l'avi «Pep», en «Pep» Ventura: aquell puríssim poeta del «Per tu ploré», d'«El toc d'oració», de «La tristor de nostres mares», i tantes i tantes sardanes dins les quals, mateix que per les migs amagades, les millors tonades de la raça hi canten.

En «Pep» Ventura dona a Catalunya la millor de les armes per a vencer. L'arma del sentiment pur i lliure, l'arma de la joia lluminosa i senzilla, l'arma de l'optimisme ressonant sempre amb els clats de triomf. Catalunya deu a en «Pep» Ventura, una perpètua commemoració.

Tots els catalans, tots els fills del poble, hem d'aixecar un monument al qui han dignament i amb tan subtil senzillesa, pel poble sofert, pel poble cantà, pel poble visquí. Serà aquest el monument de Catalunya a l'home més humil però a l'ànima més exquisida i més dolçament comosa.

Les sardanes voltaran tothora a l'entorn d'aquest monument, les cançons cantaran, profètiques a la seva ombra i els catalans anirem prop d'ell a donar-nos les mans i a aprendre en les inefables tonades d'en «Pep» els secrets deslluradors i redemptors de la nostra ànima.

El dirà a les generacions futures com els catalans sabem també copsar les clares essències del viure; aquestes clares essències que són font de revelacions per l'esperit i són trèmp i vigoria per a la raça.

La teva pedra, petita o grossa, ben generosament, per en «Pep» Ventura, tu, si ets bon català i has sentit com s'anava rentant i enardint la teva ànima cada vegada que, desvellada amorosament per en «Pep», ha plorat o ha cantat la tenora de la Pàtria sota la llum dels teus ideals amb ses màgiques, sobrires, infinites, redemptores vibracions»

Periodista demandat

Don Santiago Valentí i Camp publica el dia 6 del corrent en un diari local un article titulat «Funció social de la escola primària». La coordinació de los impulsos de la infància, treball documentat, que posava de relleu l'escàs nivell d'Espanya en relació amb les grans nacions, afirmant que aquesta inferioritat prové de les deficiències escolars, per ésser l'escola «organisme que sol a medietat desempaïa la funció directiva».

Tractava el senyor Valentí i Camp de l'analfabetisme i amb dades estadístiques oficials deia que en algunes comarques del Migdia, de Llevant i d'Extremadura, excedeix del seixanta per cent el contingut d'il·lustrats, trobant-se, per tals causes, províncies senceres, com les d'Almeria, Múrcia, Càceres i Terol, sota les urpes del caciquisme.

Aquesta afirmació, que tantes vegades s'ha fet en escrits periodístics, ha motivat que el president d'aquesta Audiència Territorial, don Francisco Alvarez Vega, es sentís molestat, per ser fill de Plascencia (Càceres) i que es querel·lés contra don Santiago Valentí i Camp per «injúria grave».

La notícia d'aquesta querrel·la ha estat comentadíssima en aquesta ciutat, havent causat general estranyesa.

DE L'ORIENT

Romania. — La Conferència del Danubi.
L'autonomia municipal

Es un fet indiscutible el que ha assolit Romania en la Conferència d'Estats danubians, de la qual hem fet esment més d'una vegada, les resolucions de la qual interessaven d'una manera especial, tota vegada que a la característica d'Estat danubià s'hi afegeix la particularitat d'ésser la senyora i dominadora de les boques d'aquella primera ria fluvial europea.

Les sessions plenàries, començades per la primavera, s'efectuaren a Bratislava, assenyalant la conclusió de l'orientació legislativa segons les normes proposades pels delegats romanesos, els quals, en les sessions tècniques precedents, havien també fet prevaler el seu criteri de les regles a adoptar per a assolir el millorament de la navegació fluvial pel Danubi des d'Ulm (Alemanya) fins a Braila, port importantíssim de Romania. Els òrgans oficials de l'actual Govern s'ocupen ben extensament de l'assumpte, fent ressaltar la importància que, ultra la conveniència particular, representa el que els sistemes pràctics o indicats pels tècnics del país per al curs romanès del Danubi hagin estat reconeguts com els millors i més pràctics, i acceptats i estesos pel curs superior del riu.

Una de les dificultats més serioses la presentaven les Portes de ferro, i també la manera més pràctica de resoldre-la, a judici de tots els membres, ha estat la que els senyors Popescu i Contescu han presentat.

Sembla que un fet de gran importància, del qual moltes vegades han parlat la premsa i les publicacions tècniques, seguirà a les deliberacions d'aquesta Conferència, puix totes les discussions han tingut per objecte el mitjà més adequat de portar-lo a fi i els ingressos de les quantitats importants que això representa. Es tracta del projecte presentat per la península alemanya per a la construcció d'un canal navegable entre el Rin i el Danubi, que faci possible un trasllat fàcil, directe de mercaderies des dels ports d'Holanda fins al Mar Negre.

La navegació comercial per aquests rius és intensa, mentre el temps ho permet. A més a més, dels vapors de poc calat, quasi sempre amb propulsió per mitjà de rodes, el tràfic s'efectua, i principalment, per barques de gran tonellatge en rècules de cinc i sis darrera un remolcador.

Les banderes nacionals són variades: francesa, belga, alemanya, holandesa, al Rin; dels diferents Estats ribereños al Danubi. Això pot donar idea de la grandiositat del projecte.

Per a subvenir a les despeses que l'execució ha d'oportunar, la mateixa península va presentar un projecte suplementari, que fou així mateix acceptat. S'organitzaria una gran empresa industrial per a aprofitar l'e-

nergia hidràulica del Rin superior i del riu Loch, i tots els beneficis s'embarcarien en la construcció del canal.

La delegació romanesa va presentar una proposició en sentit que, amb tot i trobar-se el canal en territori alemany, la navegació internacional tingui totes les garanties dintre la seva extensió i en la part superior del Danubi. Fou acceptada la proposició i unida a la totalitat del projecte.

Ens plau avui parlar de la realització d'una idea prou simpàtica per a interessar-nos. Hom sap la importància que l'agricultura té a Romania. Dels diferents moviments populars que en articles anteriors esmentàvem, el dels agricultors assolí ben aviat un relleu que li valgué el primer lloc. Però en compte d'aprofitar aquesta força per a l'adquisició del millorament d'una classe determinada, evolucionant el principi d'agrupar els estaments, i a Cluj cristal·litza el nou principi: unió de les ciutats. Les paraules del vice-president ens aclariran millor la seva aplicació.

«Considero la Unió com el principal instrument per a aconseguir el nostre objecte. La seu de la Unió serà a Bucarest, mentre un sol centre sigui capaç de reunir totes les ciutats adherides. L'alcalde de la capital serà el president de la Unió. La nostra creença és que la Unió aconseguirà, aquesta millora tan desitjada, essencial per al progrés de la terra: l'autonomia municipal». Les ciutats necessiten llibertat d'acció i de moviment, possibilitat de desenvolupar les iniciatives de millora. Per la Unió, el problema de l'autonomia és imprescindible. No que demanem la major llibertat d'acció, no ens volem sotmetre al control de l'Estat al revés; estem tan segurs dels efectes que han de seguir-se'n, que voldríem un control rigorós per a l'exacta observança de les lleis. És molt afalagador que fins les ciutats del vell ríame que tanta necessitat tenen d'autonomia comunal, s'hagin adherit. Aquestes últimes paraules encloïen una arista reveladora.

Les ciutats adherides passen de 150, pertanyents a totes les províncies, i no fóra estrany que en aquests moments la xifra pugés al cobla. Pel setembre se celebrarà un congrés autonòmic.

Per a acabar, una observació: Aquesta campanya es fa llunyanament des de la premsa i per mitjà de reunions públiques, en diferents parts d'una nació que suava ha atret noves províncies, amb un cert exaltament patriòtic, amb un Govern que procura fomentar-lo...

J. M. CASAS

Excursionisme

El Comitè d'Excursionisme del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, posa a conèixer que la cursa que organitza tindrà lloc el dia vuit del vinent mes d'octubre en el recorregut: Vallvidrera, Santa Creu d'Odró i Papiol.

Artístiques

EXPOSICIÓN SIMÓ GÓMEZ

La Junta municipal d'Exposicions d'Art, activa l'organització de la retrospectiva de tan important mestre que ha de coincidir amb la proxima Exposició de Primavera. Moltes són les obres de Simó Gómez, ofertes per aquesta exposició; també són abundants les dades ofertes pel públic per a l'obra monogràfica que l'esmentada Junta ha d'editar en memòria de Simó Gómez. Entre aquestes obres ofertes temporalment per a la sola exhibició s'ha de fer assenyalada i laudatòria menció de la cessió, amb des-

tinació al Museu d'Art Modern, d'una aquarela, segurament única en l'obra d'aquest pintor, i d'una meravellosa academia masculina de don Ferran Xumetxa Ragull, deixeble que fou del cèlebre Simó Gómez.

Els Jocs Florals de Santa
Coloma de Farnés

Avis important

En el cartell de premis publicat, van deixar de consignar-hi les dues següents condicions:

Primera. Els treballs seran escrits en llengua catalana, inédits, originals i anònims i seran tramessos solament amb el títol i lema, sense tarja que contingui el nom i adreça de l'autor.

Segona. Una volta publicat el veredict, els autors premiats vindran obligats a trametre immediatament al sanyor secretari del Jurat una tarja ciosa, que contindrà a l'interior el nom i adreça de l'autor, i a l'exterior el títol i lema, om també els quatre primers versos de la composició premiada.

Sardanes

PER A AVUI

Nit, a les deu. — La cobla «Els Roviras», de Bordils, donarà una audició a la plaça de l'Angel.

PER A DEMA

Matí, a les onze. — El Foment de la Sardana de Barcelona ha organitzat una audició de sardanes a la plaça de Sepúlveda a càrrec de la cobla «La Principal Barcelonina».

A la plaça del Palau. Audició de sardanes a càrrec de la notable cobla «Els Roviras», de Bordils.

Tarda, a les cinc. — Els veïns del carrer d'En Borrall, tres comprès entre els d'En Menso i Parlament, celebraran una escollida audició de sardanes a càrrec de la notable cobla «La Lira», de Torroella de Montgrí.

Al carrer de Tamarit encruuant al d'Urgell (davant del bar «Amigó»), la cobla «Els Roviras», de Bordils,

hi donarà una audició de sardanes.

El Foment Sardaniàstic Andreuenc celebrarà una audició de sardanes al carrer de Virgili, per la notable cobla «La Principal Barcelonina».

Nit, a les deu. — A l'Ateneu Nacionalista Verdaguer hi haurà una audició de sardanes a càrrec de la cobla «Cathalonia».

Foment de la Sardana de Barcelona. Audició al carrer Ample (davant de la Casa de Correus). Cobla «La Principal Barcelonina».

Audició de sardanes a la plaça de l'Angel a profit del monument a en Pep Ventura. Cobla «Els Roviras», de Bordils.

Un vedell escapat

A les deu d'aquest matí s'ha escapat d'un vagó de l'estació del Nord un vedell, sortint amb tanta fúria, que envestia a tothom. Alguns transeünts anaren per terra, sense altres conseqüències que l'espant.

El vedell seguí corrent pel Saló de Sant Joan, entrant al Parc, no podent ésser deturat fins arribar a l'edifici de la guàrdia municipal muntada, on alguns guàrdies l'han acorralat ajudats de diversos transeünts.

Essent difícil dominar-lo, el sots-oficial de la guàrdia municipal li engegà un tret, matant-lo.

Pàgina Artística de LA VEU

19 d'agost
de 1922
562

L'Escola dels Bells Oficis judicada per un estranger

Es altament encoratjador per a l'obra de cultura de la Mancomunitat el concepte que d'ella formen els estrangers que la visiten i l'estudien.

Durant el curs darrer, l'il·lustre Director de l'Institut Francès de Barcelona, M. Gabriel Bounoure, redactà un raport sobre l'ensenyament de l'art decoratiu a la nostra ciutat, treball interessantíssim per la justesa de la crítica, per l'atent coneixement que en ell es revela, de les institucions tractades, i pel criteri competent que l'informa.

D'aquest treball reproduïm els següents paràgrafs, relatius a les Escoles Superiors dels Bells Oficis i Tècnica d'Oficis d'Art:

«El projecte de creació de l'Escola Superior dels Bells Oficis va ésser aprovat per la Diputació de Barcelona el mes de maig de 1914. Aquesta Escola Superior és completada per l'Escola Tècnica d'Oficis d'Art. La idea que ha presidit aquest doble creació tan original, ha estat la d'evitar, com a perjudicial i estèril, un ensenyament d'art onte de tota disciplina tècnica i professional, i capaç, com a màxim, de produir mals artífexs i mals obrers; elha volgut, per aquest doble cicle d'ensenyament, conrear l'habilitat manual de l'obrer, il·lustrar, guiar, amb el propi contacte de l'eina amb la matèria, el seu instint de creació i formar així per un aprenentatge gradual, artífexs capaços de fer reviu els oficis d'art de Catalunya.

La temptativa és extremadament remarcable. La idea directriu, molt justa i molt profunda, és portada a terme per homes plens de talent i d'una fe intensa. En sortir, doncs, de poc, en els tallers de Barcelona, directors, contramestres i artífexs d'una alta valor, que no cercaran mai, si els ensenyaments de l'Escola aconseguir el seu objectiu, efíctes falsament artístics, que es guardaran de caure en aquestes obres en les quals tot és ementida, perquè l'obrer ignora les lleis de la matèria que tracta i s'accontenta d'una habilitat superficial que no serà mai creadora. Aquestes altes idees són presents en tot aquest edifici d'ensenyaments tècnics i superiors amb els quals, a França, no temim res per a comparar-hi.

El propi fonament de l'Escola són els tallers on els aprenents reben una formació manual tècnica que no serà mai oblidada, abandonada o negligida, sinó, al contrari, enriquida, perfeccionada pels ensenyaments que es donen a l'Escola Tècnica d'Oficis d'Art.

Sala, dirigida pel professor de l'escola En Ramon Raventós, arquitecte

a l'Escola Superior dels Bells Oficis.

Els ensenyaments d'aquestes Escoles no es limiten a un simple aprenentatge tècnic; s'ha sentit la necessitat de despertar en els alumnes la curiositat pels aspectes més elevats de l'art, de formar llur gust i d'afinar en ells l'instint de creació per la cultura, d'initiar-los, de mica en mica, en les disciplines, que, una vegada assimilades, permeten les actuacions lliures i atrevides de la invenció.

L'Escola Superior dels Bells Oficis té per objecte formar no artífexs, com l'Escola Tècnica, sinó directors dels Oficis d'Art i, com si diguéssim, enginyers en estètica.

L'Escola va ésser fundada en 1916 per En Francesc d'A. Gali, i, en els primers temps no va complir la seva finalitat, car el prestigi del senyor Gali hi va atraure alumnes que al cap d'un any o dos van deixar-la per a consagrar-se a l'art pur; així fou com les circumstàncies desviaren el camí de l'Escola. D'ençà que l'Escola ha començat a reclutar alumnes per a l'ensenyament aplicat que ella desitja donar, les classes tècniques d'ebenisteria, de ceràmica i de tapisseria han donat excel·lents resultats. L'Escola és massa jove encara per haver pogut donar la seva tònica al treball local i haver fet sentir la seva influència sobre els oficis d'art de Catalunya; fins ara els alumnes que han acabat llurs estudis són en nombre molt limitat, però els treballs que han executat a l'Escola permeten conebre les més grans esperances.

Els ensenyaments d'aquestes dues Escoles són dirigits per professors eminents, alguns dels quals representen les valors més elevades i més originals de l'art jove català. El director, senyor Gali, uneix als coneixements tècnics més sòlidament arrelats a la tradició, a la possessió més perfecta de l'ofici, un esperit d'ardidesa i de recerca que mantenen l'Escola en la millor orientació d'activitat creadora.

El secretari de l'Escola En Josep Llorens Arigas, pintor, ceramista, crític d'art, efectua constants i inquietants assaigs en la recerca de savis equilibris en els quals els elements plàstics de la composició es coordinen amb els elements interiors de l'objecte, i hi realitza harmonioses decoracions d'una tècnica extremadament original. L'escultor Pau Gargallo professa un culte apassionat per la forma expressiva i acoblant-ho a un caràcter individual, el desprèn i l'afirma amb mitjans completament nous, pels quals la forma pren un accent altament emotiu. Altres professors, com els senyors Aragay, Rubió, Mercader, com el pintor i crític d'art Fel·li Elias, guien els alumnes amb el més gran respecte pel passat i no menys ardent per a donar al treball de l'Escola una impulsió verament lliure i creadora.

L'Escola ha fet una tramesa important de tapisseria, ceràmica i vidres a l'Exposició de Lisboa que ha tingut lloc del primer al 30 de novembre de 1921. També feu una tramesa anàloga al Saló de Tador de París l'any 1920.

Està en disposició de trametre a l'Exposició Internacional de Belles Arts, de París, en 1923, un conjunt important d'objectes d'art decoratiu que afirmaran brillantment la seva fecunda originalitat.

En resum, el que crida més l'atenció d'aquesta doble Escola, que forma part d'una potent organització que porta el nom d'Universitat Industrial Catalana, és aquesta concepció tan original d'un tipus d'escola d'art fundada sobre el treball manual, els procediments tècnics i el coneixement de la matèria. Això és el que constitueix l'orgull de l'Escola i això és el que s'hi ha d'admirar. Aquesta Escola no farà falsos artistes, sinó bons obrers d'art; artífexs, alguns dels quals devindran mestres, sens dubte. L'esperit de l'escola és format a la vegada per un culte respectuós pel passat, pels vells oficis locals, les activitats manuals i les arts del terra, i per un culte molt català per l'activitat creadora, per l'energia que obra els nous camins. Privilegi d'un país que posseeix una tradició molt antiga, molt venerable, però no atudora, no astixiant. La missió de l'ensenyament, la missió del mestre són igual-

ment compreses d'una manera molt original i que a França podríem estudiar amb profit: el mestre no imposa; suggereix i corrigeix; condueix els terneris a l'examen de les condicions que imposa la matèria, la finalitat, l'ús o el destí; empeny els tímids fins allà on permeten anar aquestes condicions. El resultat és que el treball fet pels alumnes no és mai el treball fet en sèrie, exoutat per aprenents que repeteixen servilment el model o el pensament d'un patró, i no és tampoc l'activitat desordenada d'un individualisme sense límits.

En conjunt, aquesta Escola realitza de la manera més feliç un harmoniós equilibri entre l'esperit d'innovació i norma i l'individualisme. Heu's aquí el respecte a la tradició, entre la norma i l'individualisme. Heu's aquí un resultat que imposa el respecte i l'admiració i que es pot presentar com a model a moltes capitals i a moltes províncies que no han arribat a equilibrar aquestes tendències essencials per la més gran desgràcia de llurs oficis d'art.

En fi, si es té en compte que paral·lelament a aquestes dues Escoles funcionen classes de treball industrial, escoles ben diverses d'habilitat professional, hom es podrà formar concepte de la prodigiosa activitat de la jove Catalunya i de la importància que poden tenir demà aquestes dues Escoles d'Oficis d'Art.

L'ensenyament dels Bells Oficis, empresa nacional

Es en aquest moment que l'Escola Superior dels Bells Oficis arriba a la seva plenitud, que la magnitud de la tasca a fer i les dificultats que s'hi oposen es fan més visibles. Ni una ni altres podien sospitar-se en crear aquesta institució. Ha estat precis que l'Escola arribés al pla actual en el qual totes les seves activitats entren en joc perquè apareguessin encarnats en realitats els obstacles que s'oposen al normal desplegament d'una institució d'aquesta naturalesa en un país com Catalunya, que es troba en plena gestació del seu renaixement, a l'acció del qual encara determinats sectors són insensibles, en forma que necessitats superiors, com les que l'Escola dels Bells Oficis ve a atendre, en molts casos són ja sentides pels elements directius, però encara no s'acusen en els cercles on, normalment, han de presentar-se amb major relleu i aguditat.

Això que, per al desenvolupament de l'Escola podria constituir un estancament i una limitació, ha estat superat per la fina espiritualitat del seu director, l'artista En Francesc d'A. Gali, el qual en cap moment s'ha sentit dominat per aquestes dificultats i adhuc ha tingut el coratge de suscitar-ne de noves, obrint, a cada nou curs, nous horitzons; contribuint així d'una manera brillant, a que aquesta institució, joia i orgull del nostre desenvolupament nacional, estés en condicions de resistir victoriosament la comparació de les millors institucions similars de l'estranger.

Aquestes dificultats valentament superades per la Direcció de l'Escola, han estat, en bona part, solucionades o posades en vies de solució amb la creació de l'Escola Tècnica d'Oficis d'Art, que, ultra la seva valor pròpia i positiva, posseeix l'estimable condició de servir de vehicle entre els sectors obrers interessats en els oficis d'Art i l'Escola Superior de Bells Oficis, alguns dels nous alumnes de la qual han sortit ja de les aules de l'Escola Tècnica.

La manifestació de l'Escola dels Bells Oficis en l'actual Exposició no revela tota la capacitat de l'Escola. Dificultats d'ordre material — el fet de trobar-se en plena instal·lació en el nou edifici, encara no ultimada — han fet que determinats aspectes del seu funcionament no s'hi hagin pogut fer visibles. Així ha succeït amb nombrosos treballs de caràcter tècnic de les classes de Ceràmica, Floricultura, Construcció, Mecànica, etc. El visitant únicament hauria pogut adquirir una idea justa d'aquests ensenyaments, de com es practiquen i del nombre d'alumnes que els cursen, si tots els seus treballs haguessin pogut ésser presen-

Plat repujat i cisellat, executat a la classe del professor En Pau Gargallo

Ceràmica de la classe dels professors senyors A. Serra, ceramista, i J. Aragay, pintor

fals en les respectives aules. — avui, en el nou edifici, en curs d'instal·lació — i hagués així pogut recórrer tota l'Escola i veure-hi el material d'ensenyament de què disposa.

Tant aquesta dificultat ha influït en la presentació, que una quantitat enorme d'obres dels alumnes de l'Escola Tècnica ha hagut de sacrificar-se per manca d'espai, devent-se limitar l'exposició als elements més característicament representatius de cada ofici i a la Sala de conjunt construïda sota la direcció del Professor d'Estudis Gràfics de Fusteria i Projectes, En Ramon Reventós — Un dels comptats arquitectes actuals que té la sensibilitat suficient per a valoritzar l'espai d'un centímetre, «rara avis» aquí, on el «no ve d'un pam» ha arribat, podríem dir, a caracteritzar un estil.

La tasca de constituir l'Escola Superior dels Bells Oficis, en la nostra institució nacional per a l'ensenyament dels oficis d'Art, és, doncs, començada. Tots els artistes catalans, tots els que pels seus estudis i la seva amor per les Arts han adquirit una personalitat dins el nostre renaixement espiritual, han de contribuir a crear a l'entorn d'aquesta Escola aquell ambient de simpatia i de col·laboracions que nodreix les obres col·lectives i que, com a tal, permetrà que ella tingui en cada moment la capacitat d'acció suficient per a incorporar a la seva actuació tots aquells elements que, a Catalunya i en el camp de les Belles Arts, s'han conquerit, mercedament, un prestigi.

Josep LLORENS I ARTIGAS

Secretari de les Escoles Superior dels Bells Oficis i Tècnica d'Oficis d'Art.

VIII Exposició Escolar de l'Escola Superior dels Bells Oficis

L'Escola Superior dels Bells Oficis i la de Tècnica d'Oficis d'Art constitueixen un dels exponents més significatius del total recobriment de Catalunya i de la seva capacitat de govern. Aquesta Exposició, la vintena que se celebra en aquest centre de cultura, és una bella prova de com cada any que passa l'Escola dels Bells Oficis es va humanitzant, fent-se cada vegada més gràvida de fertils realitats.

Insistim en aquest punt perquè a la primera aigüa temia, potser justificadament, que l'Escola quedés reduïda a un laboratori de pures especulacions estètiques de remota i dubtosa aplicació pràctica. Avui, però, aquest perill està completament evitat gràcies a la ferma voluntat i al seny clar i segur dels que la dirigeixen, mantenint-la dins una fecunda humilitat.

Avui, que ja comencem d'aparèixer en saborosa maduresa els fruits de tants nobles i continuats esforços, un hom descobrís amb goig la vasta perspectiva de les múltiples possibilitats de l'Escola, la benefactora influència de la qual aviat es farà palpable en tot l'àmbit sensible de Catalunya.

La seva transcendència tècnica és ben fàcil de constatar: basta visitar l'Exposició per a veure'n el convenciment. Aquelles realitzacions resultat de l'ensenyament que es dona en aquestes aules alegres, tenen tota la perfecció tècnica necessària per resistir victoriosament la competència del mercat.

Però paral·lelament a aquesta eficàcia tècnica, tan considerable, l'Escola pot tenir, i tindrà segurament, una influència social decisiva.

L'estudi complet d'un ofici, i particularment d'un Bell Ofici, après amb entusiasme, és prou per formar espiritualment un home. El segle XIX, obsessionat per un concepte absurd del progrés, ha desconegut això que ho considerem evident, i s'ha caracteritzat per l'aplicació feroc de l'alternar principal de la divisió del treball i del maquinisme. La dèria utilitària ha convertit en flagells els aventatges que haurien pogut derivar-se d'una aplicació més humana d'aquests principis.

Els economistes han fet tants de jocs malabars amb els conceptes producció i consum, preu de cost, establiment de temps, aprofitament d'esforç, etcètera, que molt sovint han acabat oblidant que l'única cosa positivament important que hi ha al món és simplement l'home.

La capacitat és qui s'ha gaudit d'aquesta mada d'humanitat. Aquest

corrent barbarament pràctic ha fet néixer l'especialista en les professions liberals i l'obrer-maquina en els oficis. Aquesta inhumana aplicació del principi de la divisió del treball ha destruït espiritualment generacions enteres d'obres.

A l'home d'ofici molt sovint no se li ha exigit sinó un simple esforç muscular repetit indefinidament, sempre igual i el mateix. Se li han utrofiat les iniciatives, se li ha paralitzat la sensibilitat i l'entusiasme creador. Aquest divorci entre l'esforç i l'esperit, ha estat la causa de la majoria dels tronalls socials moderns. L'home, al ja no es tracta d'un cas perdut d'insensibilitat o d'inapetència espiritual, que se li demana una col·laboració simplement material, fragmentària i gairebé impersonal, en la creació d'un objecte, acaba convertint-se en el seu enemic.

Contra l'estat de lluita que comporta aquest concepte despietadament materialista del treball s'han proposat innumerable fórmules: del plerisme a l'esport. Hi ha qui té grans esperances en els beneficis de la navegació aèria. Un distingit amic nostre se sent incommoviblement optimista, a base del poder de germinar de l'aeroplà. «No veus, — ens deia no fa gaire, resplendint tot ell d'injustificada alegria, — que aviat de Barcelona estant podràs anar a pendre el vermut a Constantinoble?» — Si; és clar, però i els que el vermut ens treu la gana?

Soratosament, aquesta visió del vermut «expres» i germanivol, i d'altres tan pintoresques i igualment lamentables van perdent admiradors. A totes les nacions civilitzades s'observa una reacció saludable contra la nefasta divisió del treball i del maquinisme tan ferocement entesos i arreu s'inicia una salvadora reintegració dels oficis, restituint-los a llur arcaica estat racional i humà, que reclama l'intima col·laboració de la sensibilitat, de la intel·ligència i de l'esforç de l'artífex.

La nostra Escola dels Bells Oficis, orientada per homes veritablement moderns, segueix naturalment aquestes sanes inspiracions. Per això tenim la seguretat que el reviscolament de les antigues tradicions tècniques pel qual amb tant d'entusiasme es treballa en aquella casa, donarà el doble resultat pràctic i social de fer renèixer bells oficis que en altra temps foren la glòria de Catalunya, tot contribuint al perfeccionament moral dels homes d'ofici.

La germanivola col·laboració de les iniciatives finament estimulades, el sentiment de la responsabilitat tècnica, el contacte de les sensibilitats i de les intel·ligències, l'intercanvi de criteris, la intervenció conscient i experta de tots en totes les etapes del procés de creació de l'objecte, que són els elements que integren el criteri directiu de l'Escola, s'han posat de manifest esplèndidament en aquesta exposició escolar, que més que una exhibició de treballs individuals és l'expressió del criteri tècnic i del gust col·lectiu de l'Escola exterioritzats en el magnífic Projecte de Sala que presenta, del qual en reproduïm una vista parcial en aquesta «Pàgina».

El programa de les assignatures que s'estudien a l'Escola dona perfecta idea d'aquest criteri de reintegració, agermanant la pràctica tècnica amb l'estudi dels materials i de la teoria corresponent. Així, ultra els coneixements generals que s'adquireixen a les classes de Dibuix i Color, Escultura, Història general de l'Art, Històries especials de les Arts, Geometria decorativa i Ombres, comunes a totes les branques de l'Escola, els ensenyaments dels Bells Oficis es destriuen en Arts del Jardí (Estudis gràfics de jardineria, i Projectes, Pràctiques de jardineria, Floricultura i altres estudis de caràcter científic que se cursen a l'Escola Superior d'Agricultura); Arts de la Terra (Química ceràmica, Estudis gràfics de les Arts de la Terra, Pràctiques de ceràmica, on s'estudien pràcticament els Materials de Construcció i Serreria, la Majòlica, la Faiància fina, el Gres i la Porcellana); Arts de la Fusta (Pràctiques de Taller, Mecànica, Resistència de Materials i Construcció, Estudis gràfics de Fusteria i Projectes), i finalment la Tapisseria.

L'Escola Tècnica d'Oficis d'Art, ultra els ensenyaments generals, que són els mateixos que els de l'Escola dels Bells Oficis, afegint-hi les classes d'Història especial de les Arts de la Fusta i de les Arts del metall i de Realitzacions, compren les classes de Pràctiques de joieria, argenteria, Dibuix de taller i Projectes; Pràctiques de repujat i cisellat; Escultura aplicada al repujat i Projectes.

Pràctiques d'Ebenisteria, Dibuix de Taller i Projectes d'Ebenisteria; Pràctiques de Talla i Escultura aplicada; Aritmètica i Geometria; Física i Química; Construcció i Geometria descriptiva.

El cos de professors de l'Escola, format per notables artistes, arquitectes i tècnics expertíssims, la direcció de la qual està en mans de l'excel·lent artista pintor i admirable pedagog, En Francesc d'A. Gali, és garantia de què aquests ensenyaments són donats amb indiscutible suficiència i amb l'entusiasme d'una fe absoluta en els destins de Catalunya.

CARLES CAPDEVILA.

Publicacions de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art

S'ha publicat la Monografia que per comanda de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art el notable crític i distingit pintor En Ràfel Benet escriu sobre la personalitat i l'obra del gran pintor d'ofici En Joaquim Vayreda amb ocasió d'haver-hi dedicat una sala especial en la passada Exposició d'Art.

El senyor Benet, en la seva documentadíssima monografia estudia els antecedents i l'ambient en què es produí aquesta obra cabdal de la pintura catalana, i dedica uns capítols, plens de fines observacions i de força evocadora a fer reviuir l'home en la intimitat familiar i socialment, i l'artista amb totes les seves inquietuds, dubtes i entusiasmes.

El treball del senyor Benet va acompanyat de més de cent gravats de dibuixos i teles d'En Vayreda, i de quatre tricornies de pintures de l'artista, del qual es reproduïxen alguns retrats molt interessants.

Tant pel text i pels gravats com pel bon gust i netedat del tiratge, aquesta Monografia constitueix un volum considerable que consagra definitivament al seu autor com a escriptor brillant i crític sagacíssim i fa honor a la Junta Municipal d'Exposicions d'Art i a la Junta de Museus, que l'ha subvencionat, i als tallers gràfics de Fills de J. Thomas, encarregats de la part material del llibre.

Escenografia catalana

La setmana passada, al teatre Circ Barcelonès, els mestres escenògrafs Maurici Vilumara i Salvador Alarma, varen fer la prova del decorat que la Margarida Xirgu els ha encarregat per a l'obra de Calderon «La niña de Gómez Arias», refeta per l'Eduard Marquina, que ha d'estrenar-se a Madrid.

L'espaiosa platea de l'antic teatre estava plena d'artistes, literats, actors i admiradors i amics dels dos mestres.

El decorat complet de l'obra es compon de set decoracions, que representen: «Pueta d'un Parador a l'entrada d'un poble», de M. Vilumara (acte primer). — «Sala a casa de don Lluís», M. Vilumara; «Rece de bosc al peu de les Alpujarras», S. Alarma; «Pati de la casa de don Diego de Mendoza a Granada», M. Vilumara (acte tercer). — «Camp de Benajem», Extrem d'una avançada morisca entre unes ruïnes, S. Alarma; «Interior de la tenda de don Diego de Mendoza, al campament de les Alpujarras», S. Alarma; «Els marlets del fort de Benajem», S. Alarma (acte tercer). Ultra aquest decorat, l'Alarma ha pintat una cortina per a tancar els diferents quadros en què es divideixen els actes, en la qual cortina hi ha una rica composició heràldica on s'hi destaca al mig l'escut dels Reis Catòlics.

En aquest nou decorat, pot dir-se que els dos mestres catalans s'han superat. En Vilumara es mostra el delicat colorista de sempre, exacte en els detalls i admirable d'ambient. Les decoracions de l'Alarma sorprenen per l'enginy de la composició, la vastetat de la perspectiva i la força del color.

La distingida concurrència aplaudí calorosament tots els quadros, felicitant els mestres catalans, que tan alt saben posar l'art de la nostra terra, i a l'eminent actriu que els ha donat ocasió de crear obres tan excel·lents.

La venda dels objectes artístics de la Catedral de Lleyda

II

LA COMPRA DELS OBJECTES

El senyor bisbe de Lleyda ha dit, en la seva Circular explicant la venda del Tern de Sant Valeri i del tapis gòtic de la Catedral, que la idea de vendre's la concepció el Capítol «estimulat de continu» (sobre tota por el actual director de la Junta de Museos de Barcelona), (1).

En l'interviu celebrat pel dit senyor Bisbe amb En Francesc Madrid, el diligent repòrter de la revista barcelonina «Color», i aparegut en el número d'aquesta corresponent al dia 16 del present agost, diu: «Ya en 1918 el señor Folch y Torres me había visitado repetidas veces para adquirir el tern de San Valero para el Museo de Barcelona. Recibi recomendaciones del doctor Ragonasi (2) a quien contesté, como también al señor Folch, que la venta del tern de San Valero no era cosa mía, sino del Cabildo, y que, por lo tanto, a él se dirigieran. De todas maneras, por la alta recomendación del doctor Ragonasi, yo también recomendé al Cabildo que, basándose siempre en el estricto cumplimiento de nuestras leyes, hiciera lo que pudiera en favor de la propuesta del señor Folch y Torres».

Tenim ben clar i confirmat en forma fefaent que el Museu de Barcelona, el Museu Català, format amb els diners de les corporacions civils de Catalunya, i, per tant, el nostre Museu, el teu, lector, i el meu i el de tots els que aquí vivim i treballam, fa anys que tenia sol·licitada la compra del tern de Sant Valeri.

Quant al tapis, també fou el Museu el qui primer proposà la compra. Així les coses, passaren els anys i, sobtadament, el senyor Plandura, molt conegut i lloat per haver format una col·lecció d'obres d'art antic i modern, desistí a posseir el tapis i el tern, i els adquirí per 200.000 pessetes.

Per a explicar tot això, el senyor Bisbe ha dit que el senyor Plandura té un retable en el qual apar pintat el tern de Sant Valeri; els canonges digueren que el senyor Plandura oferia més garanties pagant al comptat, i el mateix senyor Plandura ha dit que la seva intervenció fou — segons manifestà a l'esmentat periodista senyor Madrid — «para evitar que esos tejidos fueran a otras manos que no fueran catalanas».

«Lavors el periodista li feu l'objecció que queta pel seu pes: — Però si el tern se lo quería quedar la Junta de Museos! — El senyor Plandura no pot respondre a això sino dient que la Junta és pobre, que deu, etcètera. Això implica un estat d'ànim disposat a cedir el pas a la Junta des del moment que tingués els diners per a pagar les 200.000 pessetes».

Desgraciadament, el senyor Plandura no ha procedit així, com li ho haurien agraït tots els amants de l'Art i que ell, com tots nosaltres, hauria cregut imprescindible, si, en lloc d'esser el comprador, hagués estat un testimoni imparcial del plebiscit per un altre comprador.

Aquesta actitud del senyor Plandura és explicable per la suggestió que en ell ha d'exercir el seu interès i el seu amor a les seves coses, entre les quals, naturalment, ha de mirar amb ulls de preferència la seva col·lecció d'obres artístiques. Per a tot hom el propi interès té una importància cabdal i no és molt estrany que suggestioni fent-se atribuir unes proporcions i uns drets que no li pertanyen.

L'amor del senyor Plandura a les seves coses l'ha portat a extrems lamentables, especialment perquè amb una mica de bona voluntat podien evitar-se.

El no havia d'intervenir en aquesta qüestió, estant-hi pel mig la Junta de Museus, creadora del Museu públic, i si la fatalitat l'havia emparat i es trobava al mig havia de retirar-se, com ha de retirar-se sempre l'interès particular davant del col·lectiu.

Les petites molèsties d'amor propi:

(1) Vol dir el Director dels Museus, Secretari de la Junta senyor Folch i Torres.

(2) El Nunci de S. S. el Papa, anterior a l'actual, avui cardenal, a Roma.

i les lleugeres ofenses que hagués cregut rebre eren fàcils d'oblidar. Temps a venir hauria estat més satisfet que no n'estarà després d'haver fet antagònics el seu interès i el públic i haver deixat anar expressions que, per ésser dirigides contra persones representatives, toquen a tots els representats.

LA FUNCIO DEL MUSEU PUBLIC

No cal demostrar la preeminència del bé públic davant del particular i l'obligació que tothom té de no impedir ni dificultar la formació dels conjunts que, en Art, com en altres manifestacions de la vida, representen el tresor comú i l'esforç de tots, i, per tant, atrauen l'amor de tots els ciutadans.

Per això, qui dificulta o impedeix la formació d'aquests conjunts o tresors públics, es posa en actitud estranya als seus deures com a ciutadà, i, a voltes, lesiona els drets del comú.

En el punt concret de la formació dels Museus públics, tenim tota una més gran obligació de cooperar a llur formació, perquè, ultra constituir el més prestat tresor públic, resumint les més pures obres de la mà de l'home, resulten el mitjà més eficient per a purificar els costums i enlairar els esperits i civilitzar els pobles.

Per això els humils, els ignorants, sedents d'esser adoctrinats, en front d'una obra d'art que s'els presenta amb el prestigi de l'admiració dels doctes, senten la suggestió de les coses superiors, el sentiment més propi i el camí més dret per a rebre amb eficàcia les lliçons que els treguin de les tenebres de la ignorància cap a les llums de la coneixença o almenys cap a les penombres de la intimitat.

Però n'hi ha uns altres que senten de fàiso especial el sortilegi del Museu públic. Són aquells que, ja posseïnt alguna instrucció i estimant la cultura i l'art, no posseeixen cap riquesa ni tan sols el benestar ni el pasament.

Aquests van per la vida sentint en l'interior la tràgica lluita entre la percepció de la naturalesa de les coses i les misèries dels accidents quotidians de la vida, entre les volades de l'esperit cap als espais de cel i terra i la limitació de la seva llibertat. D'aquí vénen les sacsejades, les inquietuds, les rebel·lies, els sofriments, que commouen llurs vides i inquieten les dels altres.

Doncs aquests, a les sales d'un Museu públic, senten un apalvament de llurs turbulències. Allí, entremig de l'agobolament de les riqueses que els privilegiats de la fortuna cobegen vanament i que són de tota en una possessió especial, que no deserta sets d'exclusivisme, els desheretats instruits es creuen uns altres. Els ulls se'ls omplen de la contemplació de les coses mirífiques que s'ofereixen continuament, sense esgotar-se, i el cor se'ls aquieja, perquè el misteriós anhel de posseir que jau en l'ànima menys cobejosa, es satisfà amb l'usufruit de les coses més envejables que esmalten llur riquesa amb l'encís de la impossibilitat de pertànyer a ningú.

Ajuntat a aquest esponjament sensual de la riquesa, l'enlairament de l'esperit per les suggestions de l'Art, i compendreu el sortilegi del Museu públic per a tants i tants que sentim gelosament i el miren com una cosa sagrada, els drets de la qual són intangibles i exclusius, sense compensacions ni disputes amb altres drets.

Abans, en temps d'unitat de creences i religiositat viva, les col·lectivitats feien el temple impuls de llur ideal i objecte de llur amor, ensenys que sensació d'una riquesa que els feia creure menys pobres.

Per això, ciutats petites, viles somnolentes i llavors miserables, emplen la construcció de catedrals i parròquies de grandiositat i despesa desproporcionada amb la misèria dels mitjans dels constructors. Aquests no s'hi capficaven i tiraven avant el projecte. Podien tardar anys o segles a realitzar-lo; podien, amb el transcurrir del temps, canviar l'estil i fins el concepte de l'art, però ells, avant sempre, fins a no finir mai, però donant sempre vida a llurs somnis i realització a llurs anhels.

Sempre que entro a l'església del meu poble nadiu, o la reveig amb la imaginació tan solida, amb els carreus de pedra picada, tan alta i espaiosa, amb tants de bells altars, i, sobretot, amb aquell altar major esplèndid, on abunden les estatuas de grandària natural, i on entraren no-ranta mil paus d'or pur, penso «n el misteri de que l'origen un poble

d'unes quantes dotzenes de cases perdudes entre les planes i les cotes d'un terme tot sec.

Es que els pobres pagesos que vivien miserablement en la inseguretat de la pluja i la duresa dels conreus sense aigua, en entrar al temple, se sentien canviats. Aquella aglòsia tan gran i tan bella, era obra d'ells i de llurs pares, «era seva», i aquell altar major que en els daurats profusos dels seus barroquismes reflectia opulència els raigs del sol entrats per l'ampia rosa de vidres blancs, els suggeria l'ensomni d'una altra vida que amb les seves delícies i les seves abundàncies els compensa de l'actual, plena de privacions i grosseries.

Avui ja no hi és, aquella unitat de creences, i aquella religiositat viva. Només — potser — com a cosa acceptada per tothom igualment ens queda l'emoció de l'Art i aquesta emoció la trobem enriquida per la sensació de la propietat, en els Museus públics.

EL RECEL DE LES COL·LECCIONS PRIVADES

Si considera tot això, el senyor Plandiura, comprador del tapis i del terra de Sant Valeri, comprendrà per què l'esperit públic està al costat del Museu de Barcelona, desitja que aquí es quedin els objectes i sent una malafiança envers l'actuació privada.

Les col·leccions privades estan subjectes a mil contingències que les fan perill, i a més en el cas d'esser destinades a enriquir el Museu públic, poden sofrir desviació i desaparició per canvi de voluntat del possessor o dels seus hereus.

Aquí a Catalunya, hem tingut experiències doloroses i algunes ben recent. Mr. Deering formava la seva col·lecció, creava un edifici com el «Maricel» per a estalviar-la, com indicant que la deixaria aquí. Avui els amants de l'Art i tots els catalans es planyen de les facilitats que va trobar en la compra dels objectes, en saber que ja no són a «Maricel», sinó a terres estrangeres.

La mateixa col·lecció Bosch anà a parar a Madrid, font-se en la riquesa del Museu del Prado, com un riu a la mar. Hom diu que no fou cedida al Museu de Barcelona perquè l'esperit que hi regna, cristallinitat en la rotació en català, no era del gust del senyor Bosch. El mateix senyor Plandiura, en un interviu publicat en «El Dia Gràfic» de divendres d'aquesta setmana, no nega que les pintures murals de l'església de Mur, adquirides per ell, siguin ara a Boston, perdudes ja per a Catalunya.

Això, que evidencia la facilitat amb què s'esvaeixen les il·lusions que es formen respecte a col·leccions particulars, confirma la bona doctrina social i pedagògica del Museu públic, evidenciant-se que aquest ha de formar-se continuament, sense parar mai per cap motiu, completant les seves col·leccions i avantposant el seu interès al de les particulars. Adhuc amb la promesa, ni fins amb la seguretat, d'una futura donació, no pot cedir el seu dret, perquè llavors viuria amb vilipèndi i podria educar la civilitat col·lectiva.

El Museu és un orgue que compleix una funció i no pot cedir davant d'un altre interès, adhuc amb l'esperança que l'objecte al qual renuncia pot tornar a la seva possessió per gràcia o llegat del possessor.

La millor mostra de l'esperit dels entitadors de Museus amb llegats, la poden donar en vida, cedint el seu dret de primàcia i no oposant-se a l'actuació de profit col·lectiu.

La vella dita «La salut del poble és la llei suprema», té perfecta aplicació en aquest cas.

Per altre cantó, el senyor Plandiura, que no havia manifestat el seu propòsit de deixar la seva col·lecció al Museu de Barcelona, que ara tampoc en parla, comprendrà que és lleig i contrària a la seva pàtria per a vendre imaginàries o desproporcionades ofertes, ajudar els enemics, per a després d'esser venut pels plors de la mare-entenguent també, per extensió, la pàtria — i adonar-se que s'ha obrat malament, és una situació gens envejable.

Per altre cantó, el cas Bosch és ben eloqüent. Catalunya s'hauria recordat sempre del fill que l'afavoria, com la família recorda sempre els propis, oblidant tots els enuigs, però Madrid rebé el llegat amb la major

indiferència i cap homenatge s'ha tributat a la memòria del generós donant.

El paper de «Coriolà» és molt humà, molt disculpable, però molt poc envejable. Es sempre preferible el del fill que pensa en l'interès de la mare, i el del ciutadà que sap preferir el de la col·lectivitat.

D'aquí a un quant temps, el senyor Plandiura pensarà com nosaltres, tots els que ara lamentem la seva actitud.

MIGUEL CAPDEVILA.

La vaga de Correus

El conflicte plantejat pels empleats de Correus ha sofert d'ahir ençà alguna variació.

En els trens d'aquest matí sortiren i arribaren els ambulants sense portar ni endur-se'n correspondència. En les estacions els carterers retiraren les cantes dels buxons instal·lats als vestíbuls, i com que no foren acceptades pels ambulants, aquells les tornaren a disposar als dits buxons.

En l'express de Madrid arriba l'ambulant de servei, però no portava sinó periòdics de fora correu. No l'acompanyaven ni agents de policia ni cap interventor de l'Estat en l'expedició dels ferrocarrils.

Anit passada, a les onze, havien de tenir els carterers una conferència amb llurs companys de Madrid per a concertar-se sobre la situació creada per la vaga dels funcionaris de Correus.

Acudí a Telègrafs el president de l'Associació de Carterers de Barcelona, però no pogué celebrar la conferència per no acudir-hi els de Madrid.

No s'ha confirmat la notícia d'haver enviat els oficials de Telègrafs una comissió als de Correus.

En la Central de Correus es presentà ahir un advocat d'aquesta ciutat acompanyat d'un notari, per a certificar un sobre contenint documents. De la presentació se n'afecà acta notarial.

A Telègrafs ha succeït igual que durant l'última vaga postal: es forma, fins al carrer, una cua permanent de persones que trameten telegrams.

Els telegrams s'anaven amuntgant, i a les onze de la nit n'hi havia més de 500 d'endarrerits.

Els empleats fan firmar als tramitants les fulles de conformitat amb el retard.

PROTESTA DEL FOMENT DEL TREBALL NACIONAL

El Foment del Treball Nacional ha tramès al senyor Sanchez Guerra el següent telegrama:

Sense entrar en el fons de la qüestió sobre la legitimitat de les reivindicacions sol·licitades pel Cos de Correus que correspon al Poder públic dilucidar i resoldre en justícia, aquesta Corporació oficial no pot menys que protestar energicament per l'abandó del Cos de Correus de la sagrada missió que li està confiada. Els perjudicis que s'ocasionen al comerç i a la indústria nacionals són immensos, produint anul·lacions de demandes, retards en la retirada de mercaderies, en els girs, etc., o sia en tot el que constitueix la vida moderna dels pobles. Hem de protestar per l'acte de transmetre a Madrid tota la correspondència d'Espanya, cosa que de no solucionar-se el conflicte amb rapidesa, ocasionarà nous retards, més perturbacions i noves pèrdues. Hi ha articles de temporada que es consumeixen a l'estiu que no podran servir-se per passar l'oportunitat de llur remesa. No coneixem forma més anàrquica de pertorbar la nació encara que no suposem que el Cos de Correus deliberadament es proposi perjudicar els contribuents que paguen oneroses contribucions a l'Estat augmentades recentment per les Corts per al sosteniment dels funcionaris públics. El Foment del Treball Nacional dintre de la seva esfera d'acció es permet oferir a V. E. la seva cooperació per a veure si hi ha forma de trobar una fórmula d'arranjament que permeti acabar amb l'actual anormalitat. El saluda atentament, Domingo Sert, president.

Un aplec d'entusiastes joves ha projectat l'empresa d'un veritable teatre de nois, en el qual es podran oferir als petits espectadors representacions teatrals i festius educatius a base d'una notable companyia d'aficionats.

L'empresa ha estat rebuda amb mostres d'entusiasme i generositat per part de distingides personalitats que coneixen els nobles propòsits dels organitzadors.

Per al dia 3 del proper mes de setembre, hi ha anunciat el primer festival, i es fan gestions perquè l'ajuntament, autoritats i corporacions oficials de Barcelona cooperin al seu millor èxit.

Hi són invitats els asilats del Part, Casa de Caritat i Sant Joan de Déu. Tindrà lloc al Teatre de la Marina, de la Barceloneta.

El gran actor Francesc Morano es presentarà amb la seva companyia al Teatre Romea el proper mes de setembre.

Segons referències, donarà de 20 a 30 funcions, puix en el mes d'octubre ha de debutar a Madrid on farà una llarga temporada, probablement al Comic.

Actualment En Morano es troba descansant en un poble de la província de Madrid.

Aquesta nit farà la seva presentació al Tivoli, la companyia infantil hispano-americana Valdivieso, la qual procedent dels millors teatres d'Amèrica, ha arribat a Barcelona.

Entre els artistes que en formen part, hi ha el petit actor don Leopold, don Darius conegut pel petit Caruso, i les actrius Emparito i Esperaneta.

La companyia porta un extens repertori de sarsueles, operetes i comèdies, segons la premsa americana.

S'ha celebrat al Comic una nova festa en obsequi dels autors de la ja popular revista «Que és gran Barcelona».

Una altra estrena serà la d'una òpera còmica feta a base de la cèlebre «gatada» d'En Pitarrà, «El castell dels tres dragons».

Altres escriptors i músics, entre ells Pahissa i Vives, estan preparant obres per a l'empresa Pons-Santpere-Bergés.

També es diu que s'estan traduint al català «Coriolano», de Shakespeare; «Rui Blas» de Victor Hugo; «Els bandits», de Schiller, i «Els mestres cantaires», de Wagner, per a estrenar aquestes obres en aquesta temporada o en la següent.

La temporada començarà el mes d'octubre i acabarà pel Reis, però es prolongarà segurament fins per Carnaval.

La direcció escènica anirà a càrrec d'En Pep Bergés.

El famós Frègoli debutarà aviat al Teatre Romea.

Actualment es troba treballant a Torí; després anirà al Politeama de Gènova, i d'allí vindrà a Barcelona, en la qual ciutat debutarà, en començar la seva carrera artística, ara fa uns vint-i-tres anys, al teatre Eldorado.

La llegenda de la mort de Frègoli tingué el seu fonament en la desaparició de l'artista del món teatral durant la guerra.

Mentre Itàlia lluita, Frègoli, d'acord amb el Govern del seu país, va voler que els soldats no veïessin solament els horrors i desolació de la lluita, i en teatrets ambulants va recórrer tots els llocs del front, aduït els de més perill, en els quals, durant els descansos, donava el seu art als soldats; els entretenia amb les seves cançons; els alegrava amb els seus canvis de tipus, fent-los oblidar llurs penes.

I en Frègoli va pendre amb tant d'entusiasme aquesta benemèrita obra, que s'hi abandonà completament, sense que ningú, ni els seus propis pares sabessin on era. Per això se'l va creure mort; arrelant tant la creença, que un actor castellà telegrafia el condol a la senyora de l'artista, que vivia a la seva vila de Viareggio, i el mateix feren periòdics, empresaris, etc., etc.

Leopold Frègoli, ve a acomiadar-se del nostre públic. Ja se sent fatigat i necessita descansar. Des de la nostra capital anirà a París, i tal vegada a Amèrica, per a després gaudir d'una vellesa tranquil·la a la seva pàtria, vivint els records de triomfs i de glòria, enyorant-los tal vegada, però tranquil i sense haver d'experimentar la quotidiana nerviositat d'arrencar l'aplaudiment.

Rebotarà l'antic repertori; donarà a conèixer el nou i adhuc es mostrarà endevinator del pensament.

Un aplec d'entusiastes joves ha projectat l'empresa d'un veritable teatre de nois, en el qual es podran oferir als petits espectadors representacions teatrals i festius educatius a base d'una notable companyia d'aficionats.

L'empresa ha estat rebuda amb mostres d'entusiasme i generositat per part de distingides personalitats que coneixen els nobles propòsits dels organitzadors.

Per al dia 3 del proper mes de setembre, hi ha anunciat el primer festival, i es fan gestions perquè l'ajuntament, autoritats i corporacions oficials de Barcelona cooperin al seu millor èxit.

Hi són invitats els asilats del Part, Casa de Caritat i Sant Joan de Déu. Tindrà lloc al Teatre de la Marina, de la Barceloneta.

El gran actor Francesc Morano es presentarà amb la seva companyia al Teatre Romea el proper mes de setembre.

Segons referències, donarà de 20 a 30 funcions, puix en el mes d'octubre ha de debutar a Madrid on farà una llarga temporada, probablement al Comic.

Actualment En Morano es troba descansant en un poble de la província de Madrid.

Aquesta nit farà la seva presentació al Tivoli, la companyia infantil hispano-americana Valdivieso, la qual procedent dels millors teatres d'Amèrica, ha arribat a Barcelona.

Entre els artistes que en formen part, hi ha el petit actor don Leopold, don Darius conegut pel petit Caruso, i les actrius Emparito i Esperaneta.

La companyia porta un extens repertori de sarsueles, operetes i comèdies, segons la premsa americana.

S'ha celebrat al Comic una nova festa en obsequi dels autors de la ja popular revista «Que és gran Barcelona».

El públic ha omplert el teatre de gom a gom i ha aplaudit merescudament els interès, especialment a la Fuentes i a En Calcerán.

Els autors, senyors Fernández i Mar-

tinéz, han estat objecte d'una forta manifestació de simpatia.

Durant la vinent temporada d'hivern, actuarà al teatre Comic la companyia dramàtica del primer actor Miquel Rojas i de la primera actriu Angelina Caparó, convenientment reforçada.

Han entrat a formar part de l'esmentada companyia els artistes Carme Prats, Maria Gutierrez, Tina Abril, Angelina Ruiz, Salvador Sierra, Carles Giménez, Just Gómez, Leandre Cinca, Giménez Sales i Adolf R. Osler.

A Eldorado, on assolix grans èxits «La Goya», i són aplaudits la ballarina Carmeleta Sevilla i el ventríloc Sanz, debutarà aviat Rumber, el popular excèntric.

Dels Mossos d'Esquadra

La força d'aquest Cos, del lloc de Sant Vicens dels Horis, comunica que en l'auto que fa el servei de transport de viatgers des de Sant Vicens a Torrelles de Llobregat, a la carretera d'aquell terme, degut a una falsa maniobra, s'hi espantà un dels passatgers anomenat Ramon Font Campderros, de 26 anys, casat, veí d'aquella població, i en intentar tirar-se va fer-ho amb tan mala sort que morí al cap de poca estona de resultes de lesions sofertes, pel qual motiu el xofar i el cobrador foren posats a disposició del Jutjat municipal respectivament.

—Els de Santa Coloma de Gramanet posaren a disposició de l'alcalde de la localitat, la jove veïna de Granollers, anomenada Maria Juvany Riera, de 23 anys, la qual fou trobada a la nit i sola a la carretera d'aquell terme, dient que havia fugit del seu domicili degut als mals tractes que era objecte per part de la seva família.

També posà a disposició del Jutjat respectivament el veí Josep Aliet Ingles, per haver insultat de paraula i obra el seu conveí Francesc Raventos.

—Els de Sant Cugat del Vallès auxiliaren el Jutjat municipal de la localitat en les diligències amb motiu de l' aixecament del cadàver del subjecte veí de la dita localitat, Andreu Billa Baldo, de 23 anys, solter, jornal·ler, el qual, junt amb alguns companys, anà a banyar-se a un llac d'aquell terme, morint otegit.

—Els de Sant Genís de Vilassar denunciaren un subjecte per danys a la propietat.

—Els de Pineda, junt amb diversos veïns, sufocaren un incendi que es va declarar en un bosc d'aquell terme, propietat de don Manuel Serra Moret i de don Fideons Casanovas, cremant-se unes tres hectàrees de bosc d'albercs i arbustos, essent les pèrdues de poca importància, practicant-se diligències en esbrinament de si l'incendi ha estat casual o intencionat.

Els de Montcada posaren a disposició del Jutjat respectivament els germans veïns de Ripoll, Agustí i Domènec Beltranell i Ribera, paletes, per haver ocupat algunes eines de l'ofici, que havien sotret de l'obra on treballaven, propietat del contractista S. Josa.

—Els d'Hospitalet, a la matinalada

del dia 14 de l'actual, a l'establiment denominat «Bar Monumental Sport», sorprengué deu subjectes jugant als prohibits, ocupant-los una quantitat en metàl·lic i unes cartes. Els subjectes, la quantitat i les cartes foren denunciats al Jutjat municipal respectivament.

—Els de La Garriga auxiliaren el Jutjat municipal respectivament, en les diligències amb motiu de l' aixecament del cadàver d'un home que fou trobat en aquell terme en estat de descomposició, representant tenir uns 50 anys d'edat. Portava vestit de llana fosc, gorra i sabates, no podent ésser identificat per no trobar-se-li document de cap mena, havent mort, segons sembla, de mort natural, per no presentar el cadàver cap senyal de violència. De les recerques fetes es creu que es tracta d'un mendicant que fa alguns dies passa per allí, tenint pertorbades les seves facultats mentals.

—Els de Piera denunciaren dos subjectes per furt de fruita d'una propietat d'aquell terme.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma T. A. 1. 2. 3.

EDITORIAL CATALANA

— S. A. —

BARCELONA

LA MES IMPORTANT EMPRESA EDITORIAL DE LA NOSTRA TERRA

Dels seus tallers surten els més acurats treballs tipogràfics.

Editem importants revistes tècniques, d'esport, teatre, etc.

Surten continuament llibres dels més coneguts escriptors catalans i traduccions de les més valuoses firmes de la literatura mundial.

Comptem amb maquinària moderna per a la

Tipografia comercial

Mostruaris, factures, talonaris, cartells, circulars, fullets, programes, revistes, etc.

SECCIÓ ESPECIAL per a servir amb rapidesa els treballs de les ENTITATS BANCÀRIES i altres GRANS EMPRESSES

Per a tota mena d'impresos demaneu pressupost a la

SECCIÓ D'IMPRESA

de Editorial Catalana, S. A.

MALLORCA, 257 i 259

Telefoneu al 58 G. i passarà el nostre representant a rebre les vostres ordres.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	12.70	00.00	12.80	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre	12.00	12.33	12.41	00.00		00.00
Gener	11.78	12.13	12.19	00.00		00.00
Març	11.72	12.05	12.13	00.00		00.00
Maig	11.62	N.	12.01	00.00		00.00
Juliol	11.51	N.	11.90	00.00		00.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs			Nov.	17.00	00.00	00.00
			Gener	17.15	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	22.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre	21.70	22.10	22.08	00.00
Desembre	21.73	N.	N.	00.00
Gener	21.55	21.93	21.85	00.00
Març	21.59	N.	N.	00.00
Maig	21.55	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	21.25			00.00
Futurs:				
Agost	20.08			00.00
Octubre	21.28			00.00
Desembre	21.28			00.00
Gener	21.22			00.00
Març	21.17			00.00

Barcelona, 18 d'agost de 1922.

Moviment del Port el dia 18

VAIXELLS ENTRATS:
Vapor holandès «Zeus», d'Amsterdam, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Comercio», de Gandia, amb càrrega general i 19 passatgers.
Yacht francès «Souvenir II», de Port-Vendres, amb el seu equip.
Llagut espanyol «Paco», de Cullera, amb melons.
Vapor italià «Tomaso di Savoia», de Buenos Aires i escales, amb càrrega general i 28 passatgers.
Vapor espanyol «Balear», de Mahón, amb càrrega general i 16 passatgers.
Vapor noruec «Tango», de Bilbao, amb bacallà.
Vapor espanyol «Ampurias», de Nica, amb bous bous.
Vapor anglès «Mandador», de Calcuta, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Isleño», d'Eivissa, amb càrrega general i 13 passatgers.
Vapor japonès «Tsuruga Maru», de Yokohama, amb càrrega general.
Goleta espanyola «Amelia», de Castelló, amb garrofes.
Vapor espanyol «Unión», de València, amb càrrega general.
Llagut espanyol «Concha Gallart», de Gandia, amb fruita.
Vapor espanyol «Pedro», de la mar, amb peix.
Vapor belga «Colombier», d'Anvers i escales, amb càrrega general.
VAIXELLS DESPATXATS:
Pallebot espanyol «Joven Paquito», amb càrrega general, cap a Palamós.
Vapor suès «Industria», de transit, cap a Sant Lluís del Roisne.
Yacht francès «Souvenir II», amb el seu equip, cap a la mar.
Llagut espanyol «Pilar», amb càrrega general, cap a València.
Llagut espanyol «José Virgen de la Buena Gnia», en llast, cap a València.
VAIXELLS SORTITS:
Vapor correu italià «Tomaso di Savoia», de transit, cap a Gènova.
Vapor francès «Prado», de transit,

cap a Orán.
Vapor francès «Picardie», de transit, cap a Cassi.
Vapor espanyol «Cabo Silleiro», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Isleño», amb càrrega general, cap a Eivissa.
Vapor suès «Industria», de transit, cap a Sant Lluís del Roisne.
Vapor anglès «Dundee», en llast, cap a Eivissa.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD
Anstruther, 15 d'agost. — Davant St. Abbs Head s'ha cremat el vaixell a motor «M. L. 124.757». La tripulació s'ha salvat.
Ocean Island, 15. — El pallebot nord-americà «John A. Campbell», en viatge de Brisbane cap a Sant Francisco, s'ha cremat a Tarawa.
Suva, 16. — El pallebot nord-americà «Henriette», en viatge de Newcastle (Nova Gales del Sud), cap a Sant Francisco, s'ha perdut totalment a les illes d'Ellice. La tripulació s'ha salvat.
Santiago de Cuba, 15. — El pallebot espanyol «José Salgado» s'ha enfonsat davant del moll.
Seattle, 15. — El vapor nord-americà «Kitsap», de Puget Sound, topà amb un objecte submergit, tenint avaries.
Grent Yarmouth, 16. — El vapor «Hove», de Londres, amb càrrega de carbó, topà a Sunderland amb el vapor «Fire King».
NOU BANC
S'ha constituït el Banc de Valors i de Crèdit, domiciliat a la Ronda de la Universitat, per escriptura atorgada davant del notari don Josep Maria Aguirre.
L'ús de la signatura social correspondrà indistintament, a don Cristòfol Massó Escofet, president del Con-

sell d'Administració i als consellers don Abelard Lacarrera Santa-Cruz i don Joan Caralt Roca, membres del Comitè Directiu.

Borsa de Barcelona

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors
Sessions del dia. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords a 62'95, 62'90 i 62'95; Alacantís a 63'05 i 63'10 i Andalusos a 52'25 i 52'30.
Diferències de les operacions a terme. — De la tanca d'ahir, a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, només es varia 0'05 de Nords i en sentit de pèrdua.
Aquesta tarda, com totes les de dissabte d'estiu fins a fi de setembre, no hi ha hagut sessió bursàtil.

REBLEI

Banc de Catalunya

Barcelona

Central: Rambla d'Estudis, 4

Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
N.º 2: Saut Andreu, 146
N.º 3: Salmerón, 11.

Negociem els cupons del Deute amortitzable 5%, venciment 15 del corrent.

Apartat de Correus: 568

Direcció telegràfica:

CATALONIABANK

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — CUPONS

Rambla del Centre, número 9

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rel.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a set de la tarda.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura — Segon pis de la Universitat, a onze de la vetlla.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc. Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

— Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a ment també es pot visitar els dies festius.

sis de la tarda. Avisant anticipada Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

— Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocol: Notariat, 4.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís). — Obert de sis a vuit de la tarda i de les deu a dos quarts de dotze de la nit.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Obert, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí.

Aquesta Biblioteca és circular.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

Deis Museus Artístics (especial de

«ELS HEROIS»

de PRUDENCI BERTRANA

ha obtingut en els Jocs Florals d'enguay el premi «Concepció Rabell», que és destinat al millor llibre de prosa catalana. — Demaneu-lo a la

EDITORIAL CATALANA, S. A.

I A TOTES LES BONES LLIBRERIES

Demaneu catàleg

2'50 ptes. rústica

Art: Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

Arts. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 26, principal.

Del Relat Patrimoni: Palau de la Diputació.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Maria, 18 i 20). — Oberta de les vuit a les deu del vespre.

Provincial Universitària. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit del vespre.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Bioquímica, tots els dies feiners, de deu a una i (llevat els dissabtes).

Biblioteca especialitzada en matè-

ries textils. Escola d'Indústries Textils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Servei de préstec.

De l'Associació de la Premsa Diària (Canuda, 13): De sis a vuit del vespre.

Biblioteca pública per a cecs. Passeig de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos

Borrell, 71 i 73

Telèfon 984 A

Electromotors Vivó-Torras
S. A.
BARCELONA

quarts d'onze a dos quarts d'una.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Luján.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondència de València», Mifana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas,

A PORT-BOU: Jaume Subirana.
A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Lloira, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS

Rambla del Centre, 16

Jove funcionari acceptaria Secretaria, Administració de finques o treballs similars (Dirigir-se a LA VEU DE CATALUNYA).

Espectacles

TEATRE TIVOLI

Quadro infantil hispano-americà VALDIVIESO

Avui, dissabte, nit, a les deu, PRESENTACIÓ I DEBUT

del quadro infantil hispano-americà VALDIVIESO

Primera part. La graciosa sarsuela, en un acte, llibre i música d'Argimír Valdivieso.

EL MURECO

Creació del microscòpic actor don Leopold. — Segona part. L'aproposít comic-iric, d'Argimír Valdivieso.

POR FALTA DE ROPA

Per tot el quadro infantil

Tercera part:

GRAN ACTO DE VARIEDADES

Per tot el quadro infantil

Couplets, duetos còmics, etc.

Demà, diumenge, tarda i nit, grans sessions i sumament econòmics. — Es despatxa a comptaduria

ELDORADO

Tournée de la eminent coblejadora LA GOYA. — Avui, nit, a les deu: Formosos programes. Projectió de la interessant pel·lícula de gran èxit, EL COR NO ES VEN. — LES TUMULET (La baldufa humana). CARME. LETA SEVILLA, ballarina JOE AND FALLON, balls anglesos. SANZ, amb la seva popular col·lecció d'automates. Canvi de programa, amb la reaparició del famós DON LLIBORI, i la eminent coblejadora, idol del poble LA GOYA. — Cada dia, grans sessions de varietats, amb la famosa estrella LA GOYA.

TEATRE COMIC

Aquest vespre, a dos quarts de deu. Primer: «Los cocineros»; segon: «La alsaciana»; tercer: l'èxit de l'any. Que és gran Barcelona! Dimarts, benefici d'Aveli Galcerán.

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10. Telèfon 272 G. Demà, diumenge, tarda, a un quart de cinc, i nit, a dos quarts de deu. NIT D'AIGUA (un acte) STEVENSON L'HOSTE MILIONARI (dos actes)

Teatre de la Comèdia

(Al cap de vall del Passeig de Gràcia) Avui, nit, a tres quarts de deu. Primer: JUGAR A CASATS; segon:

EL PUBILL

El teatre més fresc de Gràcia.

PARC

Avui, dissabte, CONCERT, ATRACCIONS, ELEVACIO DE GLOBUS LLUMINOSOS. Demà, LA BATALLA DELS CASTILLEJOS per la música de Vergara, amb la cooperació de la banda de trompetes del regiment de cavalleria de Montesa.

Diorama

Programa per avui: «Amor de príncep»; «Lombardi Limited»; «Quin bé de Déu de boda»; «El ciclista fantasma». Demà, diumenge, tarda, grans sessions.

sions. Nit, estrena: «Quedeu despatxat», per Wallace Reid (Programa Ajuria).

TURO PARK PARC DE MODA

Avui, nit, concert per la BANDA DE CAÇADORS DE BARCELONA. A les 12 Traca de gran luxe. Cafè-Restaurant. Coberts a 750 pessetes i a la carta. Autòmobil des de la Plaça de Catalunya al TURO-PARK. ENTRADA DE PASSEIG 1 PESSETA

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

FUTBOL

Demà, diumenge, tarda, a les cinc F. C. MARTINENC contra Unió Esportiva de Sans. Primers equips complets. Camp de la Unió Esportiva (Sans).

Frontó Principal Palace

Aquesta nit, dos interessants partits

EDEN CONCERT

Assalto, 12. — Tarda i nit, la sensacional atracció LES ESTATUES VIVES, escultures animades. Orquestra Tziganes Planas.

XINXES

Un fàscio patentat d'AKANTROL les extermina per sempre. Únic producte que es ven a prova. — Dr. Don. 14, em. De venda: Baris i Soler, V. Ferrer, Moncal, Dalmau i Oliveres, Vidal i Ribas, Uriach, Viladot, El Siglo i principals drogueries. Diploma d'Honor l'Exposició d'Hygiene.

PHILIPS

LES MILLORS LAMPARES PER A AUTOMOBILS. Existències en tots els tipus MAGATZEMS DE MATERIAL ELECTRIC carrer Gràvia, 6, i carrer de Mallorca, núm. 198.

Bellamar Platja i Balneari Comarruga

Sant Vicens de Calders. Estació M. S. A. Enllaç de línies. Magnífic establiment. Balneari medicinal vora mar. Telèfon internurbà 883. **COMARRUGA TERRASSE HOTEL** VENEDELL. Confort modern :: Nova direcció :: Pensió per a famílies :: Preus limitats. BANYES MEDICINALS i de MAR. INCOMPARABLE platja per a NOIS. XALETS per a famílies. Details: A l'Administrador de l'Hotel i a Barcelona al carrer del Consolat, núm. 1

PICORS

Grans - Acnès - Granallades

Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota florescència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczéma, Brians, Psoriasis, Sicosis, Varies, Llagues varicoses o de qualsevol altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dolències tan deprimentes com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothom, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milenars de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del moravellós

Depuratiu Richelet

confirmen, científicament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és energica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sangràni queda net de les impureses que el corrompien. L'excés d'humors es deté, la infecció desapareix, les llagues es cicatritzen i el malalt es guaréix. És, doncs, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artritis, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma Bronquial, Morenes, Flèbids, Congestions, Arterio-Esclerosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.

Cada fàscio va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori, L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).

Resultat segur

Reumatisme Neuràlgies Ciàtica

Lumbac

CALMA a les primeres dosis. CURA aviat. — ANALGESIC SOLER ARANDAS. Dipositaris: Fills de J. Vidal i Ribas, S. en C. — De venda: Centres d'especialitat i farmàcies.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que s'encorona per a fer-les. Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pra.

Callicida ESERIVA

Únic remei d'èxit segur

per a Ulls de Poll i Durícies

De venda en les principals farmàcies. DEPOSITARIS, J. ULLACH I C. BRUCH, 49

PER A L'ISTIU

Rés més útil i pràctic que uns binocles de campanya. Uns binocles són el més fidel company per a tota classe d'excursions, és l'únic que pot portar-se on ni la vista ni les cames poden arribar, i quan reuneix les condicions de perfecció i baratura és la quasi indispensable. Això ofereix

La Optica Medical

un binocle «tourista» estorç culu, correia per a posar en bandolera i amb un augment de

vegades pel limitat preu de

35 PESSETES

Carles Tutusaus - Fabricant

BOQUERIA, 22 - BARCELONA

KEATING

POLVORS QUE MATEN:

FORMIGUES XINXES ESCARABATS PUCES ARNES

!TOTS MORTS!

DIPOSIT PER A LA REVENDA Carrer de Fernando el Santo, 5. MADRID

Lloguers

Pianos de lloguer de variis preus. Bruch, n.º 78, entresol. C. BIEGER.

Anuncis

S'ADMETEN

fins a les vuit de la nit quantitats per a imposar en el

GIR POSTAL

en l'Administració principal de Correus. Certificació de cartes, Valors declarats, Sobres moneders

i gestionem la tramitació de tota classe d'assumptes en les Oficines de Correus

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos. Telèfon 4263 A.

Vendes

Medicaments

químics i naturals, específics. Farmacèutics, aigües minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botall Balta, Rambla de Catalunya núm. 1, cantonada Ronda de la Unió Veritat.

Ventiladors

des de 35 ptes. LAMPARES PHILIPS, preus de fàbrica. Existències en tots els tipus. MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC, carrer de GRÀVIA, núm. 8.

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.

Joteries de J. Nèz. Rambla de les Flors, 8 A. Cardenal Casañas, 8.

CARNE LÍQUIDA

DEL Dr. VALDÉS GARCIA DE MONTEVIDEO

TONICO-RECONSTITUYENTE = PODEROSO NUTRITIVO = INSUSTITUIBLE PARA ANEMIA, DEBILIDAD NERVIOSA, CLOROSIS, TUBERCULOSIS, NIÑOS RAQUITICOS Y CONVALESCENCIAS

— Los del Congo eran negros y hoy son blancos. — A què deberan tanta ventura? — A usar a di riu, para el baño, Colonia PECA-CURA

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1.50. — Crema, 2.50. — Polvos, 2.50. — Aigües entants, 5.00. Aigües de Colònia, 3.50, 6.00, 10.00, 15 ptes. segons frase. Locions per al cabell, 4.00, 6.00, 10.00 segons frase.

Darreres creacions

Productes serie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRABLE, Matinal, CHYPRE, Rocio Flor, ROSA Vértigo, OLLA VELL, Muguet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 3. — Polvos, 4. — Locions, 4.50, 7.50, 10 ptes. segons frase. Esencia per al modador, 15 pessetes (frase amb estol).

CORTÉS GERMANS - BARCELONA